

Razstava o Mihi Balohu

V Kosovi graščini na Jesenicah bodo 13. maja odprli muzejsko razstavo o jeseniškem gledališkem in filmskem igralcu Mihi Balohu.

stran 6

Nastop družin iz domačih dnevnih sob

V Glasbeni šoli Jesenice so tudi letos pripravili tradicionalni Nastop družin, ki pa je tokrat potekal na daljavo.

stran 11

jeseeniške novice

GG

ČASOPIS OBČINE JESENICE, 7. MAJA 2021, ŠTEVILKA 9

Do narcis z avtobusi

Naslednje tri konce tedna bo z namenom umirjanja prometa vzpostavljena zapora ceste v Planino pod Golico in Javorniški Rovt. Za obiskovalce bodo vozili brezplačni avtobusi.

URŠA PETERNEL

V vaseh pod Golico začenja jo cveteti narcise, kar vsako leto privabili množico obiskovalcev. Z namenom umirjanja prometa v času pričakovanega največjega obiska so se na Občini Jesenice letos odločili za drugačen prometni režim. Tako bo prihodnje tri konce tedna (8. in 9., 15. in 16. ter 22. in 23. maja) v primeru lepega vremena vzpostavljena zapora ceste v Planino pod Golico in Javorniški Rovt. Za obiskovalce bodo med 7. in 18. uro vozili brezplačni avtobusi na relacijah Jesenice–Planina pod Golico in Jesenice–Javorniški Rovt (Prista-

Zaradi hladnega vremena v aprilu narcise oziroma ključavnice letos začenjajo cveteti kasneje kot običajno. Trenutno se odpirajo na travnikih nad Hrušico in v Plavškem Rovtu, v prihodnjih dveh tednih pa naj bi zacvetele v Planini pod Golico in v Javorniškem Rovtu. Na Španovem vrhu in na Golici bodo zacvetele predvidoma v drugi polovici maja.

Sedežnica na Španov vrh bo v maju obratovala ob koncih tedna med 10. in 14. uro. Kočo na Golici bo Planinsko društvo Jesenice predvidoma odprlo v soboto, 15. maja. V času cvetenja narcis se bodo gostje lahko okrepčali Pr' Betel, v Domu Pristava in v začasnem baru Gasilc.

va). Ustavljali bodo na vseh postajališčih javnega potniškega prometa na relaciji, tudi na postaji Koroška Bela trgovina. Vozni red objavljamo desnem spodnjem kotu strani, razobešen je tudi na vseh postajah ter objavljen na spletni strani in profilu Občine Jesenice, TIC Jesenice, TD Golica in RAGOR-ja na Facebooku. Osrednje parkirišče za parkiranje obiskovalcev bo za Občino Jesenice, kjer bo de-

lovala tudi informacijska točka. Ob parkirišču je postajališče, od koder bo avtobus vozil v obe smeri – proti Planini pod Golico in proti Javorniškemu Rovtu oziroma Pristavi. Kot je povedal Klemen Klinar z Razvojne agencije Zgornje Gorenjske, se bo zapora prometa izvajala le ob predvidenem največjem obisku, torej takrat, ko bo napovedano lepo vreme. "Ukrep zapore ceste s kom-

binacijo avtobusnega prevoza bo po eni strani omogočil okolju prijaznejši obisk občutljive narave, po drugi strani pa obiskovalcu ponudil prijaznejši in brezskrbnejši obisk. Pozabiti pa ne smemo tudi domačinov, katerih vasi ne bodo kot v prejšnjih letih 'zabite' z avtomobilsko pločevino, kar jim je povzročalo veliko preglavic pri vsakdanjih opravilih," je ob tem dejal Klinar.

► 4. stran

Obnova nadvoza je zaključena

Predvidoma danes, v petek, bodo odprli glavno cesto skozi Jesenice pri TVD Partizan.

URŠA PETERNEL

Na Jesenicah se je zaključila rekonstrukcija nadvoza nad železniško progo pri TVD Partizan Jesenice. Zaradi del je bila vse od novembra lani glavna cesta skozi Jesenice na tem delu zaprta. Odprtje je bilo sprva načrtovano konec maja, a je izvajalcu investicijo uspelo zaključiti že nekaj tednov pred rokom.

Poleg rekonstrukcije železniškega nadvoza so obnovili tudi navezovalni del ceste s Ceste železarjev in Ulice Viktorja Kežarja z ureditvijo površin za pešce in kolesarje. Uredili so odvodnjavanje ceste in prestavili komunalne vode, preurejen pa je tudi dostop invalidov do tako imenovanega Črnega mostu. Gre za državni projekt, investitor je bila Direkcija RS za infrastrukturo.

Obnova železniškega nadvoza je potekala od novembra lani, zaradi česar je bila tudi cesta skozi Jesenice zaprta.

Brezplačni avtobusi v času cvetenja narcis

Jesenice, Občina

Odhodi proti Planini pod Golico: 7.05, 8.05, 8.35, 9.05, 9.35, 10.05, 10.35, 11.05, 13.05, 13.35, 14.05, 14.35, 15.05, 15.35, 16.05, 16.35, 17.05

Odhodi proti Pristavi: 7.44, 8.44, 9.44, 10.44, 12.44, 13.44, 14.44, 15.44, 16.44

Planina pod Golico

Odhodi proti Jesenicam: 7.30, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00, 10.30, 11.00, 11.30, 13.30, 14.00, 14.30, 15.00, 15.30, 16.00, 16.30, 17.00, 17.30

Pristava

Odhodi proti Jesenicam: 8.42, 9.42, 10.42, 11.42, 13.42, 14.42, 15.42, 16.42

Več informacij bo na voljo na spletni strani jesenice.si/mednarcisezbusom.

OBČINSKE NOVICE

Občani soodločajo o proračunu

Občani občine Jesenice bodo lahko odločali o tem, za katere projekte bo v naslednjih dveh letih namenjenih 280 tisoč evrov iz občinskega proračuna.

stran 2

OBČINSKE NOVICE

Podjetje, kjer orodjarno vodi ženska

V jeseniški poslovni enoti Hiedrie povečujejo obseg proizvodnje, v zadnjih dveh letih so zaposlili 25 novih sodelavcev, v prihodnje bodo število zaposlenih še povečali.

stran 4

ZANIMIVOSTI

Zdaj živijo polno življenje, brez alkohola

Na Jesenicah že pol stoletja deluje društvo Krma, ki zdravljenim alkoholikom pomaga vzdrževati abstinenco.

stran 8

MLADI

Ideja: jeseniški kapsulni hotel

Učenci treh jeseniških osnovnih šol so pod okriljem Podjetniškega krožka zasnovali tri zanimive poslovne ideje.

stran 10

OBČINSKE NOVICE

S sodelovanjem do zaupanja

Uvedba participativnega proračuna v občini Jesenice je bila ena od mojih predvolilnih zavez, ki je ta teden začela dobivati bolj konkretno podobo. Projekt je namenjen zadovoljevanju potreb občanov in občanov v posameznih lokalnih okoljih. Še pomembnejši je projekt po moji oceni zato, ker omogoča gradnjo zaupanja v skupnosti. Brez zaupanja ni mogoče graditi skupnosti, še manj je mogoče graditi ponosno skupnost.

Ta teden smo že izvedli prve (virtualne) delavnice, ki so namenjene predstavitev koncepta izvedbe participativnega proračuna, postopkov in načinu sodelovanja občanov. Delavnice bodo potekale še ta teden. Do 11. junija bomo zbirali predloge občanov, občani pa bodo z glasovanjem konec avgusta in na začetku septembra izbirali projekte, ki jih bomo vključili v občinski proračun in predvidoma izvedli prihodnje leto oziroma leta 2023.

Uvedba participativnega proračuna je za našo lokalno skupnost pomemben projekt z več različnih vidikov. Na ta način želimo v občinski upravi razvijati mehanizme neposredne demokracije ter bolje spoznati potrebe naših ljudi. Želimo si tudi, da se občanke in občani aktivno vključijo v življenje v lokalni skupnosti, da postanejo aktivni (občani) državljani in da na ta način pokažejo, da jim je mar za svoje lokalno okolje, da razmišljajo o njem in da predlagajo tudi rešitve. Želimo si tudi, da bi različne kritike, ki se pojavljajo v javnosti, lahko komu predstavljale navdih za pripravo predlogov projektov oziroma da bi kritike dobile bolj konkretno, predvsem pa bolj pozitivno in konstruktivno podobo.

Želimo si tudi, da bi različne kritike, ki se pojavljajo v javnosti, lahko komu predstavljale navdih za pripravo predlogov projektov oziroma da bi te kritike dobile bolj konkretno, predvsem pa bolj pozitivno in konstruktivno podobo.

Sodelovanje v projektu oziroma prispevek občanov za izvedbo projekta participativni proračun je ključnega pomena. Za Občino Jesenice je zelo pomembno, da bodo projekti, ki jih bodo občani izbrali, tudi dejansko izvedeni. Le z izvedenimi projekti lahko občanom pošljemo pomembno sporočilo, to je, da je glas občanov slišan in da je vložen napor dal rezultat(e). Na ta način lahko poglobljamo zaupanje občanov v delo občinske uprave in s tem v celotno lokalno skupnost. Gradnja zaupanja v lokalni

Župan Blaž Račič

skupnosti je pomembna prioriteta, še zlasti v tem obdobju, ko se je zaradi koronakrize življenje precej spremenilo, ko je stikov med ljudmi manj, ko je manj priložnosti za razvijanje odnosov in utrjevanje zaupanja.

Zaupanje med ljudmi in znotraj skupnosti se gradi na dolgi rok. Pri tem je na začetku zelo pomembno, da vzpostavljamo stike z ljudmi. Ko je stik vzpostavljen, se začne (vzajemna) gradnja odnosa. V okviru participativnega proračuna so delavnice namenjene vzpostavljanju stikov z občani, nadaljevanje postopka pa bo omogočilo razvijanje konstruktivnih odnosov med občani na eni strani in občinsko upravo na drugi.

Cepprav bodo v prihodnjih dveh letih v okviru participativnega proračuna realizirani le tisti projekti, ki jih bodo občani na glasovanju potrdili, bo nabor predlogov projektov sodelavcem v občinski upravi lahko služil tudi kot podlaga za snovanje aktivnosti in ukrepov za prihodnja leta. Zavedamo se namreč, da potrebe v lokalni skupnosti presegajo (finančne) zmožnosti občinskega proračuna. Hkrati bi se radi odzivali na potrebe naših ljudi. Če potrebe ljudi dobro poznamo, lažje načrtujemo aktivnosti za zadovoljitev

potreb. In tudi zato je pomemben participativni proračun, saj bomo potrebe naših ljudi spoznali precej bolje. Verjamem, da lahko na tak način dolgoročno razvijamo konstruktivne odnose z občani in gradimo zaupanje v skupnosti. Predvsem zato je sodelovanje občanov zelo pomembno. Zdaj nam v občinski upravi ostaja upanje, da smo se na projekt dobro pripravili ter da se bodo občanke in občani odzivali na naša povabila k sodelovanju. Že imate idejo?

Občani soodločajo o proračunu

Občani občine Jesenice bodo lahko odločali o tem, za katere projekte bo v prihodnjih dveh letih namenjenih 280 tisoč evrov iz občinskega proračuna. Projektne predloge je možno oddati do 11. junija 2021, v pomoč pri pripravi pa so informativne delavnice.

URŠA PETERNEL

V občini Jesenice so se začeli postopki izvedbe participativnega proračuna, ki omogoča, da se v letih 2022 in 2023 del proračunskih sredstev, natančneje 280 tisoč evrov, nameni projektom, ki jih bodo predlagali in izglasovali občanke in občani. Projektne predloge je možno oddati od 3. maja do 11. junija 2021, v pomoč pa bodo informativne delavnice. Te zaradi trenutnih epidemioloških razmer potekajo po spletu, in sicer za območje vsake krajevne skupnosti posebej, ena delavnica bo organizirana posebej za področje mladih. Povezava do posamezne delavnice je objavljena na spletni strani jesenice.si/jesodlocam.

»Občani najbolje poznajo okolje, v katerem živijo, s tem pa tudi potrebe posa-

meznega naselja. S participativnim proračunom želimo še bolje spoznati potrebe naših ljudi, ki živijo v posameznih lokalnih okoljih, in jih v okviru vnaprej določenih finančnih okvirov tudi zadovoljiti. Pomembne

roma izbiri tistih projektov, ki jih bomo v prihodnjih dveh letih financirali in izvedli s sredstvi občinskega proračuna,« je povedal župan Blaž Račič. Občani na delavnicah – prva je bila izvedena 3., zadnja pa

Projektne predloge lahko vložijo in o njih glasuje vsak občan (fizična oseba) s stalnim prebivališčem v občini Jesenice ter star 16 let ali več.

so vse faze postopka, od zbiranja predlogov občanov do glasovanja za posamezne projekte, pri tem pa je sodelovanje občanov v projektu ključno. Občane in občane zato vabim, da se vključijo v aktivnosti za izvedbo participativnega proračuna, da se udeležijo predstavitev delavnic, da predlagajo projekte in da ne nazadnje sodelujejo pri odločanju ozi-

bo 13. maja – lahko izvejo več o postopku participativnega proračuna, hkrati pa je na njih možno oblikovati osnutke predlogov projektov, ki bodo ustrezali vnaprej določenim merilom in bodo tako tudi izvedljivi. Projektne predloge bodo lahko občani oddali s pomočjo aplikacije Consul ali pa na posebnem obrazcu, ki ga najdejo na spletni strani

projekta oziroma na sedežih krajevnih skupnosti. Del obrazca so tudi merila, ki jih mora projektni predlog izpolnjevati, da se uvrsti na glasovanje, zato na Občini Jesenice občane že vnaprej vljudno vabijo, da si že pred delavnicami obrazec in merila ogledajo ter razmislijo, kakšne projekte bi si želeli, da se v njihovem lokalnem okolju izvedejo. Kot orientir za pripravo projektov predlogov je na spletni strani jesenice.si/jesodlocam objavljen tudi informativni cenik s primeri višin stroškov nekaterih posameznih najpogostejših del oziroma projektov. Projektne predloge lahko vložijo in o njih glasuje vsak občan (fizična oseba) s stalnim prebivališčem v občini Jesenice, star 16 let ali več. Udeležba na delavnici ni pogoj za oddajo projektnega predloga.

Pobude občinskih svetnikov

URŠA PETERNEL

Vodni vir Javorniški Rovt

Občinski svetnik Tomaž Tom Mencinger je dal pobudo, da bi zaradi kaljenja vodnega vira Peričnik (ta je leta 2017 na Bledu dobil nagrado za najboljšo pitno vodo v javnem sistemu) dodatni vodni vir zagotovili v Javorniškem Rovtu. "Treba bi bilo zagotoviti samo sistem, da se ta voda spelje v sistem javnega vodovoda na Jesenicah," je menil.

V občinski upravi so pojasnili, da so s ciljem določitve zaloga podzemne vode spodnjih izvirov Velikega Javornika na levem in desnem

spodnjem izviru merili pretoke v času od 5. 8. 2019 do 7. 9. 2020. "Z meritvami so ocenjene zaloge podzemne vode in minimalni pretok 16,8 l/s ter maksimalni pretok 91,7 l/s. Predviden je dovoljen odvzem pitne vode do 30 l/s. Izdelane so strokovne podlage za pripravo akta o zavarovanju vodnega telesa Veliki Javornik, ki jih je izdelal Georaz, vendar pa novo zajetje Veliki Javornik na podlagi raziskav ne more nadomestiti zajetja Peričnik," so zapisali.

Manj občinskih svetnikov

Občinski svetnik Tomaž Tom Mencinger je menil, da pri državnoborskih volitvah

prihaja do težav, ker so določeni preveliki okraji in se potem v prvi volilni enoti v prvem volilnem okraju težko izvoli poslanec za državni zbor. Na Jesenicah bi morali imeti vsaj dva volilna okraja, tako kot jih imata npr. Škofja Loka in Radovljica, je menil. Na lokalnem nivoju pa naj ostanejo štiri volilne enote z nespremenjenimi mejami, število članov občinskega sveta pa naj se zmanjša na 26, je predlagal. Župan Blaž Račič je pojasnil, da je iz odgovorov večine svetniških skupin glede zadnjega kompromisnega predloga za spremembo volilnega sistema Občine Jesenice mogoče razbrati,

da poslani predlog ne uživa podpore med svetniškimi skupinami. "Ker podpore predlogu ni, postopka za spremembo določil 15. člena statuta v delu, ki opredeljuje število članov občinskega sveta, ni smiselno nadaljevati," je dejal. Glede volitev v državni zbor pa je pojasnil, da so poslanci potrdili novelo zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v državni zbor, s katero se bodo spremenila območja 15 volilnih okrajev v petih volilnih enotah. Spremembe v ničemer ne spreminjajo obsega prve, druge in tretje volilne enote, vključujejo pa spremembe v drugih petih volilnih enotah.

Regijska bolnišnica v Kranju?

URŠA PETERNEL

Po Radovljici je prostor za gradnjo nove regijske bolnišnice prejšnji teden ponudila tudi Mestna občina Kranj. V znak protesta je jeseniški župan Blaž Račič odstopil s mesta podpredsednika Sveta gorenjske regije. "Sodeč po objavljeni nameri Mestne obči-

ne Kranj se zdi, da je Matjažu Rakovcu v vlogi predsedujočega Svetu gorenjske regije vseeno za strateške usmeritve in vložene napore Občine Jesenice v razvoj zdravstvene dejavnosti na Jesenicah in na Gorenjskem. Če predsednik Sveta gorenjske regije skrbi le za interese Mestne občine Kranj in pri tem

pozablja, zapostavlja ali celo zanemarja zagotavljanje enakomernega razvoja regije, takšnih aktivnosti predsednika kot podpredsednik Sveta gorenjske regije ne morem podpirati. Zato odstopam s funkcije podpredsednika Sveta gorenjske regije," je sporočil jeseniški župan Račič. Ponovno je poudaril, da so

tako v Kranju kot v Radovljici v celoti prezrli dejstvo, da se zdravstvena dejavnost na Jesenicah izvaja že 125 let, da Splošna bolnišnica na Jesenicah deluje že več kot sedemdeset let in da bi bila selitev dejavnosti splošne bolnišnice izven območja občine Jesenice zelo slaba usluga Jesenicam in s tem celotni regiji.

OBČINSKE NOVICE

Cepil se je tudi župan

V Zdravstvenem domu Jesenice nadaljujejo cepljenje po prednostnem vrstnem redu.

URŠA PETERNEL

V Zdravstvenem domu (ZD) Jesenice so do minulega torka proti covidu-19 cepili 4126 občanov Jesenic, od tega 1269 že z obema odmerkoma cepiva. Delež cepljenih v jeseniški občini je tako znašal 19,2 odstotka.

Kot so povedali, cepljenje poteka v skladu z nacionalno strategijo cepljenja, ki jo je sprejela država in predpisuje prednostni vrstni red cepljenih oseb. Tako zdaj cepijo osebe, stare nad 50 let, posebej ranljive kronične bolnike, kronične bolnike, zaposlene v vzgoji in izobraževanju (zamudnike ali na novo prijavljene), zapo-

Cepil se je tudi jeseniški župan Blaž Račič.

slene v policiji, GRS, Civilni zaščiti, komunali, energetiki ... V skladu s prednostnim vrstnim redom so se cepljenja udeležili tudi župan Blaž Račič in predstavniki občinskega štaba Civilne zaščite.

Na cepljenje se je še vedno mogoče naročiti, in sicer s spletnim obrazcem, ki je objavljen na spletni strani ZD Jesenice, občani pa se lahko prijavijo tudi na telefonsko številko 041 322 453 (v ponedeljek, torek in sredo med 9. in 12. uro). Naročanje je centralno, zato v ZD Jesenice pozivajo, naj se zainteresirani ne naročajo pri osebnih zdravnikih oziroma po elektronski pošti.

Novi potopni ekološki otoki

URŠA PETERNEL

Občina Jesenice bo po lanskem uspešno izvedenem pilotnem projektu ureditve štirih potopnih ekoloških otokov še ta mesec začela dela na novih petih lokacijah. Potopne ekološke otoke bodo tako uredili na Blejski Dobravi (nasproti gasilskega doma), na začetku Lipc (s smeri Jesenic), na Cesti 1. maja (pri igrišču), Cesti Ci-

rila Tavčarja 1a in na Hrušici (končna postaja na Belem polju). Gre za preureditev obstoječih ekoloških otokov, posode za steklo, papir in embalažo pa se bodo po preureditvi nahajale v zemlji oziroma urejenih ugreznjenih mestih. Pri vsaki od lokacij so predvideni najnujnejši posegi za ureditev, območje eko otokov pa bo utrjeno, nosilno plast bo predstavljal beton.

NOVA UREDBA O EMBALAŽI IN ODPADNI EMBALAŽI

Vlada je sprejela Uredbo o embalaži in odpadni embalaži, kar je zelo pomembno za družbe in samostojne podjetnike, ki morajo najkasneje do 24. 5. 2021 skleniti pogodbo s shemo za ravnanje z odpadno embalažo ali se vpisati v evidenco individualnih sistemov ravnanja z odpadno embalažo.

Uredba na novo določa pravila, povezana z embalažo in odpadno embalažo. Na novo je določeno, kdo je proizvajalec, ki daje embalažo na trg v RS in ki ima obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti, ter kdaj se šteje, da je embalaža dana na trg v Sloveniji. Pri tem je pomembno določilo tudi v primeru, ko proizvajalec ali uvoznik sam uporabi embalirano blago za opravljanje svoje dejavnosti (npr. podjetje kupi za lastne potrebe mobilni telefon iz tujine).

Proizvajalci ne bodo več samo plačevali stroškov ravnanja z odpadno embalažo, ampak bodo imeli tudi organizacijsko obveznost – zagotoviti predpisano ravnanje za vso odpadno embalažo, ki nastane na ozemlju Republike Slovenije, in finančno obveznost – plačati predpisane stroške teh ravnanj. Te obveznosti bodo lahko izpolnjevali samostojno ali skupno.

Z uredbo se za proizvajalce ukinja količinski prag 15 ton dane embalaže letno na trg v Sloveniji za nastanek obveznosti plačila stroškov ravnanja z odpadno embalažo. Hkrati se uvaja možnost plačila pavšalnega zneska za tiste proizvajalce, ki dajo letno na trg v Sloveniji manj kot 1.000 kg embalaže.

Izvajalec javne službe JEKO, d. o. o., ne sme pri opravljanju storitev obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov prevzemati nekomunalne odpadne embalaže, razen če gre za prevzem odpadne embalaže iz trgovine, poslovnih in storitvenih dejavnosti ter javnega sektorja v skladu s predpisom, ki ureja obvezno občinsko gospodarsko javno službo zbiranja komunalnih odpadkov (19. člen Uredbe).

Skladno z občinskima odlokom o ravnanju s komunalnimi odpadki bodo podjetja na območju občin Jesenice in Žirovnica prejela dopis izvajalca javne službe zbiranja odpadkov JEKO, d. o. o., v katerem se bodo opredelila o svojih komunalnih odpadkih ter pogojih odvoza teh odpadkov.

Vir: <https://www.gov.si/novice/2021-04-08-ucinkovitejsje-izvajanje-sistema-ravnanja-z-odpadno-embalazo/>

PVC OKNA, VRATA, ROLETE IN ŽALUZIJE

JESENICE, 04/586 33 70
GSM: 040/201 488

KRANJ, 04/236 81 60
GSM: 051/621 085

– za novogradnje
– zamenjava starih oken

www.oknamba.si

Izposoja koles od desetega maja naprej

V ponedeljek, 10. maja, se začena nova sezona izposoje koles v avtomatiziranem kolesarskem sistemu JeseNICE bikes. Kolesarnice, v katerih si je mogoče izposoditi navadno ali električno kolo, se nahajajo na Hrušici, ob TIC Jesenice, v bližini Občine Jesenice, nasproti Zdravstvenega doma Jesenice za trafiko, na Slovenskem Javorniku nasproti picerije Venezia in na Blejski Dobravi nasproti gasilskega doma. Od lani je jeseniški kolesarski sistem nadgrajen in vključen v skupni sistem izposoje koles, imenovan Gorenjska bike. Kolesa si je tako mogoče izposoditi na Jesenicah, v Radovljici, Trzinu, Kranju ali v Naklem in jih vrniti v katerikoli izmed omenjenih petih občin. V kranjski občini imajo 28 postaj, v jeseniški šest, v radovljiški pet, v trziški tri, eno postajo pa imajo v občini Naklo. Skupaj je kolesarjem na voljo 245 koles, od tega jih je več kot polovica s pomožnim električnim pogonom.

Obveščamo, da je Občina Jesenice objavila Razpis za dodelitev sredstev za prireditve za ohranjanje tradicij NOV in osamosvojitvene vojne za Slovenijo ter tradicionalnih prireditev in okroglih obletnic delovanja društev v občini Jesenice v letu 2021.

PREDMET JAVNEGA RAZPISA:

Nepovratna sredstva v skupni višini 3.000 EUR so namenjena za sofinanciranje:

- priditev oz. dogodkov za ohranjanje tradicij NOV in osamosvojitvene vojne za Slovenijo,
- priditev ob praznovanju okroglih obletnic delovanja društev in neprofitnih organizacij (10, 20, 30, 40, 50 ... let) v občini Jesenice ter tradicionalnih prireditev, ki se izvajajo najmanj 25 let zaporedoma in je po njih občina Jesenice prepoznavna v širši javnosti.

Pogoji za kandidiranje na javnem razpisu, kriteriji za dodelitev sredstev, postopek obravnavanja vlog ter oblika in način oddaje prijav so objavljeni na spletni strani Občine Jesenice www.jesenice.si.

Župan Blaž Račič

jeseniške novice

WWW.JESENIC.E.SI

Jeseniške novice so priloga Gorenjskega glasa

IZDAJATELJ
Gorenjski glas, d. o. o., Kranj,
Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj

ODGOVORNA UREDNICA
Urša Peternel, 041/570 942,
ursha.peternel@g-glas.si

NAMESTNICA ODGOVORNE UREDNICE
Marjana Ahačič, 031/352 514,
marjana.ahacic@g-glas.si

UREDNIŠKI ODBOR:
Ines Dvoršak (predsednica),
Urša Peternel, Janko Rabič
novice.jesenice@jesenice.si

LEKTORIRANJE
Maja Stržinar

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

OGLASNO TRŽENJE
Mateja Žvižaj, 041/962-143,
mateja.zvizaj@g-glas.si

Nenaročenih prispevkov in pisem bralcev ne honoriramo.

Gorenjski Glas

Jeseniške novice, št. 9/letnik XVI so priloga časopisa Gorenjski glas, št. 36, ki je izšel 7. maja 2021. Jeseniške novice so priložene Gorenjskemu glasu in brezplačno poslane v vsa gospodinjstva v občini Jesenice, izšle so v nakladi 25.970 izvodov. Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče. Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor.

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 15. ure, sredo od 8. do 16. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je polletnik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

OBČINSKE NOVICE

Fotoavtomat na upravni enoti

V avli Upravne enote Jesenice po novem stoji fotoavtomat, na katerem se je mogoče fotografirati za dokumente.

URŠA PETERNEL

V avlo Upravne enote Jesenice so pred kratkim postavili fotoavtomat, na katerem se je mogoče fotografirati tudi za dokumente. Fotografije so namreč primerne tudi za izdelavo osebne izkaznice, potne listine, orožne listine in dovol-

"Fotoavtomat uporabnika sam usmerja pri izdelavi fotografij za dokumente. Uporabnik v fotoavtomat le vstavi denar, sede na stol, zagrne zaveso in izbere želeni jezik programa. Računalniški program je narejen tako, da uporabnika z glasovnim opozorilom in navodili na ekranu usmerja, kam se

Fotoavtomat v avli Upravne enote Jesenice

jenja za prebivanje. Po besedah načelnice Upravne enote Jesenice Alenke Burnik so fotoavtomat postavili s soglasjem ministrstva za javno upravo, podobne fotoavtomate pa imajo že v nekaterih drugih upravnih enotah, kjer so stranke zadovoljne, da se lahko na enem mestu fotografirajo in oddajo vlogo za osebni dokument. Avtomat je postavilo podjetje Actal iz Medvod, kjer so nam povedali, da fotografiranje za dokumente stane sedem evrov, stranka pa dobi štiri fotografije.

mora postaviti oziroma na kakšno višino mora nastaviti stol, da bo njegova fotografija ustrezna za dokumente. Uporabnik se ustrezno namesti takrat, ko se njegov obraz pojavi v sredini rdečega kroga, ki se prikaže na ekranu pred njim. Uporabnik mora za ustrezno postavitev nastaviti višino stola, na katerega sede v fotokabini oziroma fotoavtomatu, na primerno višino," so pojasnili način fotografiranja. Njihovi fotoavtomati stojijo že na upravnih enotah v Radovljici, Medvodah, Kranju ...

Do narcis z avtobusom

1. stran

Prevoz koles in psov z avtobusom žal ne bo možen, zato naj se obiskovalci v tem primeru v Planino pod Golico oziroma v Javorniški Rovt odpravijo raje med tednom, ko zapore ceste ne bo. »Domačine prosimo in pozivamo, da v primeru koriščenja brezplačnega avtobusa uporabijo tudi druga javna parkirišča v mestu oziroma se do postaj podajo peš ali s kolesom. Prehod mimo zapore bo omogočen le stanovalcem za zaporo, lastnikom počitniških hiš, gostom z rezervacijo v gostinskih in nastanitvenih obratih in avtobusom,« pojasnjuje Klemen Klinar. Pohodniki, ki bodo obiskali vasi pod Golico, se lahko podajo na prijeten krožni izlet, pri čemer se dopoldne z avtobusom odpeljejo v Planino pod Golico, od tam se čez Španov vrh, pod katerim so lepi travniki narcis, podajo do Pristave v Javornškem

Rovtu, od tam pa se spet z avtobusom vrnejo v dolino. Za pot je potrebne 2,5 ure hoje. Pot si lahko skrajšajo z vožnjo s sedežnico do Španovega vrha, ki bo ob majskih koncih tedna obratovala med 10. in 14. uro. V času cvetenja bodo odprti vsi gostinski obrati: Pr' Betel, Dom Pristava, v gasilnem domu PGD Planina pod Golico, ki je ob poti na Golico, pa bo domače gasilno društvo uredilo začasni Bar Gasilc. Ob njem bo delovala tudi informacijska točka, dobro založena s promocijskim gradivom. Goste pričakujejo tudi na Kmetiji Smolej-Uric, kjer nudijo ure individualnega jahanja ali panoramske vožnje s kočijo. Tisti, jim zastopuje le sprehod, pa v Javornškem Rovtu lahko obiščejo Zoisov park ob Domu Pristava, v Planini pod Golico pa si ogledajo Alpe v malem, miniaturo Alp v obliki skalnjaka.

Podjetje, kjer orodjarno vodi ženska

V jeseniški poslovni enoti Hidrie povečujejo obseg proizvodnje, v zadnjih dveh letih so zaposlili 25 novih sodelavcev, v prihodnje bodo število zaposlenih še povečali. Ponujajo tudi štipendije.

URŠA PETERNEL

Hidria je ena vodilnih globalnih korporacij na področju avtomobilskih in industrijskih tehnologij. Poslovno enoto Lamtec ima tudi na Jesenicah, v njej pa je ta čas 180 zaposlenih. Kot je povedal vodja lokacije Grega Orel, so v zadnjih dveh letih na novo zaposlili 25 sodelavcev, zaradi širitve proizvodnje in številnih novih projektov pa bodo število zaposlenih v prihodnje še povečevali. Iščejo predvsem sodelavce z znanji s področja strojništva, orodjarstva in obdelave kovin, z uvajanjem čedalje zahtevnejših tehnologij pa potrebujejo tudi bolj izobražen kader. "Novi sodelavci so pozitivno presenečeni nad pogoji dela, urejenostjo delovnih mest, varnostjo pri delu, dobrimi odnosi in dvosmerni komunikaciji. Tudi s plačami smo rahlo nad povprečjem v panogi," poudarja Lara Koradin iz kadrovske službe in dodaja, da je ena od vrednot v podjetju znanje, zato pri zaposlenih spodbujajo tudi nadaljnje izobraževanje. V jeseniški poslovni enoti Lamtec pa ponujajo tudi štipendije, ta čas imajo šest štipendistov, in sicer za poklice elektrotehnik, strojni tehnik, diplomirani inženir strojništva in diplomirani inženir elektrotehnike. Dobro sodelujejo s Srednjo šolo Jesenice in dijakom omogočajo opravljanje obvezne prakse, počitniškega dela ter jim ponujajo

V jeseniški enoti Hidria Lamtec so letos izvedli že sedemmilijonsko investicijo v novo proizvodno linijo za projekte za električna in hibridna vozila. / FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Na Jesenicah so pred dvema letoma predstavili prebojno novost, to je inovativno tehnologijo proizvodnje statorjev in rotorjev, poimenovano Hidria Bond. Z novo tehnologijo izdelujejo dele za pogonske elektromotorje, ki jih v svoja električna in hibridna vozila vgrajujejo vsi glavni proizvajalci, tudi BMW, Daimler-Mercedes in Porsche. V priključnem hibridu Porsche 918 Spyder je tako sestavni del elektromotorja izdelan prav v jeseniškem podjetju. Prav na tem področju v podjetju vidijo tudi prihodnost, saj raziskave kažejo, da se bo v prihodnje delež električnih in hibridnih vozil močno povečal.

tudi možnost kasnejše zaposlitve. Posebnost jeseniške enote je tudi v tem, da je vodja

orodjarne ženska, Maja Freljih, po izobrazbi strojna tehnica. V podjetju je zaposlena že šestnajst let, in kot

Vodja orodjarne je Maja Freljih, po izobrazbi strojna tehnica. V jeseniški Hidrii Lamtec je zaposlena že šestnajst let, in kot pravi, orodjarna zagotovo ni okolje, v katerem bi pričakovali žensko. A v podjetju nikoli ni imela občutka, da se kot ženska mora bolj dokazovati. "Delam s popolno ekipo, ki mi že od začetka stoji ob strani," pravi Jeseničanka.

pravi, orodjarna zagotovo ni okolje, v katerem bi pričakovali žensko. A v podjetju nikoli ni imela občutka, da se kot ženska mora bolj dokazovati. "Delam s popolno ekipo, ki mi že od začetka stoji ob strani," je povedala Jeseničanka. V celotni korporaciji Hidria, ki deluje tako v Sloveniji kot tujini, pa je skupaj več kot dva tisoč zaposlenih. Lani so uspešno prebrodili krizo v avtomobilski industriji in krizo zaradi pandemije. Po besedah člana poslovnega odbora Hidrie Simona Velikonje so se po padcu prodaje v drugem kvartalu lanskega leta, ki je bil občuten zlasti na segmentu avtomobilske industrije, v podjetju hitro odzvali. Znižali so stroške in omejili nenujne investicije, že v tretjem in četrtem kvartalu pa so se vrnila tudi naročila in poslovno leto so zaključili zelo uspešno. Pri tem je Velikonja posebej poudaril, da po zaslugi truda vseh sodelavcev, ki so dosledno spoštovali vse ukrepe za omejevanje širjenja koronavirusa, niso imeli nobenega izbruha virusa niti v poslovnih enotah v Sloveniji niti v tujini. Temu področju še naprej namenja posebno pozornost, kar trikrat tedensko imajo hitre jutranje covid sestanke, na katerih se pogovarjajo, kaj še lahko izboljšajo in spremenijo za preprečitev vdora koronavirusa. Po zahtevnem lanskem letu so tudi na poslovnem področju letošnje leto začeli optimistično, samo v PE Lamtec se je število naročil povečalo za petino glede na lansko leto.

KRAJEVNA SKUPNOST

Neodgovorni onesnaževalci narave

Čistilne akcije v jeseniški občini so dosegle svoj namen.

JANKO RABIČ

Doslej zbrani podatki o izvedbi letošnje čistilne akcije v drugačnih razmerah in ob upoštevanju aktualnih ukrepov v občini Jesenice kažejo, da je dosegla svoj namen. Hkrati zbrane velike količine različne navlake pomenijo apel za odločnejše ukrepanje proti vsem, ki z neodgovornim obnašanjem kažejo vse prej kot primeren in vzoren odnos do okolice v urbanih okoljih in v naravi. V mnogih primerih so udeleženci akcije naleteli na pasje iztrebke, ki jih lastniki namesto v za to določene koše ali zabojnike enostavno odvržejo v grmovje in ob cestah.

V mnogih primerih so udeleženci akcije naleteli na pasje iztrebke, ki jih lastniki namesto v za to določene koše ali zabojnike enostavno odvržejo v grmovje in ob cestah.

Med najbolj zavzetimi izvajalci čiščenja so bili v krajevni skupnosti Blejska Dobrava, kjer so se čiščenja lotili organizirano v vseh treh naseljih, Kočna, Lipce in Blejska Dobrava. Moči so združili člani Gasilskega društva Blejska Dobrava, Kulturnega dru-

Na več mestih v občini so čistili zavzeti prostovoljci, ki jim ni vseeno za okolje.

štva Obranca, Nogometnega kluba Lipce ter s podružnične šole in vrtca. Po onesnaženosti je posebej izstopalo obrežje Save pod naseljem Lipce, kjer so zbrali sto vreč plastičnih steklenic in drugih predmetov. Očitno gre za nevestne prebivalce v zgornjem toku reke Save, ki namesto v zabojnike vse enostavno mečejo v vodo.

Nad neodgovornim obnašanjem številnih so se pošteno zamislili tudi prostovoljci na več krajih v mestu Jesenice. Člani družin Rozman, Mulej in Bakonič so čistili okolico stanovanjskega bloka na Benedičičevi ulici 10, okolico objektov Avtopartner in Štof ter ob sprehajalni poti proti stavbi poklicnih gasilcev. Po zbranih vrečah različne navlake so domiselno sestavili

lestvico najpogostejših odpadkov. Na prvo mesto so postavili škatlice cigaret in ogorke, na drugo pasje iztrebke v vrečkah, na tretje pločevinke in plastenke, na četrto zaščitne maske in papirčke sladkarij ter na peto robčke in drugo. Ob zbranih vrečah smeti so bili veseli, da so naredili nekaj za čistejšo okolje, hkrati pa bili žalostni, ko so videli, kaj vse

Na prvem mestu lestvice najpogostejših odpadkov so škatlice cigaret in ogorki, na drugem pasji iztrebki v vrečkah, na tretjem pločevinke in plastenke, na četrtem zaščitne maske in papirčki sladkarij.

ljudje odvržejo v naravo. V krajevni skupnosti Javornik - Koroška Bela so se vabilu na akcijo odzvali učenci Osnovne šole Koroška Bela in otroci iz Vrtca Cilke Zupančič. Člani sveta krajeвне skupnosti so z nekaterimi krajski na Potokih nabrali dve vreči odpadkov, v Javorniškem Rovtu so krajski na območju naselja ob cesti in ob Trilobitu nabrali devet vreč odpadkov. Posamezni člani svetov krajevnih skupnosti in drugi krajski so čistili tudi na območjih krajevnih skupnosti Podmežakla in Plavž.

Jubilej cerkve na Koroški Beli

Na Koroški Beli so obeležili šeststo šestdeseto obletnico postavitve cerkve.

URŠA PETERNEL

Na Koroški Beli so 26. aprila zaznamovali 660. obletnico postavitve cerkve, predhodnice današnje cerkve, posvečene sv. Ingenuinu in sv. Albuinu, briksenskima škofoma.

Kot je povedal Andrej Palovšnik iz Farnega kulturnega društva Koroška Bela, je bilo praznovanje žal okrnjeno zaradi epidemije in odlokov o prepovedi zbiranja, je pa župnik dr. Peter Nustran daroval slovesno sveto mašo v zahvalo za prejete blagoslove v vseh teh letih. "Spomnili smo se vseh du-

hovnikov in župnikov, ki so delovali v tej fari, in vseh dobrotnikov, ki so pripomogli, da fara še vedno obstaja. Pri maši sta s petjem in orglami sodelovala Blaž Lavtižar in Gregor Palovšnik," je povedal Palovšnik. Posnetek svete maše je na ogled na spletni strani. O cerkvi je že leta 1689 pisal Janez Vajkard Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske, kjer omenja, da so cerkev začeli graditi 26. aprila 1361 pod papežem Inocencem VI., najprej je spadala pod Župnijo Radovljica, kasneje pa je prešla pod Župnijo Jesenice.

Prvotno cerkev iz leta 1361 je upodobil slikar Branko Čušin, slika je na spominskem znamenju v spomin na turški vpad leta 1475 na Koroški Beli.

Polaganje vencev ob dnevu boja proti okupatorju

Ob dnevu boja proti okupatorju je Zveza združenj borcev za vrednote NOB Jesenice v parku v Podmežakli pripravila slovesnost, na kateri so položili vence k spomeniku padlih. Dogodka se je udeležil tudi jeseniški župan Blaž Račič. Letos je minilo osemdeset let od ustanovitve organizacije odpora z imenom Protiimperialistična fronta, ki je kasneje dobila ime Osvobodilna fronta slovenskega naroda.

Polaganje vencev k spomeniku / FOTO: GORAZD KAVČIČ

Krajanka o težavah Potokov

URŠA PETERNEL

Na nas se je pred časom obrnila krajanka Potokov, ki je opozorila na več problemov v vasi. Med drugim je opozorila na dejstvo, da so otroci na avtobus dolga leta morali čakati na dežju, saj ni bilo avtobusnih nadstrešnic, zdaj pa so jim postavili dotrajano nadstrešnico z Jesenic. Izrazila je tudi skrb nad varnostjo pešcev, zlasti gibalno oviranih, saj ob glavni cesti ni pločnika, za nameček pa nekateri vozniki kljub omejitvi hitrosti divjajo skozi kraj. Poleg tega pa bodo krajski sami morali poskrbeti za male komunalne čistilne naprave, ker gradnja kanalizacije ni predvidena, je bila ogorčena krajanka. Po njenem mnenju Občina Jesenice pozablja na razvoj Potokov.

Za pojasnila smo se obrnili na Občino Jesenice, kjer so nam povedali, da sta avtobusni nadstrešnici od lani postavljeni na obeh straneh glavne ceste skozi Potoke. Lani so namreč prav zato, da bi prej ustregli željam krajanov, ob obnovi nekaterih avtobusnih postajališč eno od še ustreznih predstavili z Jesenic na Potoke. Kar se tiče pločnika, je cesta državna, so pa na Občini Jesenice s strani upravljavca ceste, to je Direkcije RS za infrastrukturo, obveščeni, da je že izdelana idejna zasnova za ureditev novih avtobusnih postajališč in pločnika na območju Potokov. Sledi izdelava projekta za izvedbo, nato pa – odvisno od finančnih sredstev v državnem proračunu – tudi izvedba. "Informacije, kdaj

točno bo prišlo do izvedbe, žal še nimamo," so povedali na Občini Jesenice. Glede gradnje kanalizacije pa so pojasnili, da Potoki sodijo med manjša območja poselitve, imenovana aglomeracije, kamor sodijo še vasi Plavški Rovt, Kočna in Prihodi. Po državni uredbi so ta območja lahko opremljena z malimi komunalnimi čistilnimi napravami, če občina na podlagi ekonomske analize ugotovi, da bi opremljanje z javno kanalizacijo povzročilo več kot trikrat večje stroške kot opremljanje z malimi komunalnimi čistilnimi napravami. "Ekonomske analize sicer še nismo delali, iz projektantskih vrednosti pa izhaja, da bi bili stroški izvedbe kanalizacije zagotovo trikrat večji od malih komu-

nalnih čistilnih naprav," so povedali na Občini Jesenice. O razvoju vasi Potoki pa je župan Blaž Račič dejal: »Tudi sam živim na Potokih in verjamem, da se lahko, ker gre za majhno naselje z malo prebivalci, ti ob večjih projektih, ki se izvajajo v občini, včasih počutijo zapostavljene. Vseeno pa za to ni nobenega tehtnega razloga, saj skušamo, tako kot v ostalih območjih občine, ob omejenih finančnih sredstvih zadovoljiti čim več potreb kraja. To krajnom redno tudi pojasnjujem, na vsa njihova vprašanja vedno prejmejo odgovore s tehtnimi argumenti. Dejstvo pa je, da je potreb vedno več, kot je zagotavljenih finančnih sredstev, in da vseh potreb in želja ni možno zadovoljiti.«

KULTURA

Ustvarjalnost članov kluba Dolik

V razstavnem salonu Dolik je na ogled pregledna skupinska razstava likovnih del dolinskih slikarjev.

URŠA PETERNEL

Kar 26 slikarjev, članov likovnega kluba Dolik, sodeluje na tokratni pregledni skupinski razstavi likovnih del, ki je do 19. maja na ogled v razstavnem salonu Dolik na Jesenicah. Kot je povedala Stanka Urbas, predsednica KD Tone Čufar Jesenice, pod okrilje katerega sodi tudi likovni klub Dolik, epi-

Poleg organiziranja razstav pod okriljem Dolika poteka-jo tudi likovne delavnice za odrasle in otroke, povezujejo se s šolami, vrsto let je bil zelo uspešen natečaj Lepota je umetnost ... Stanka Urbas si že dalj časa prizadeva, da bi Dolik postal kulturni hram Jesenic in da bi v sodelovanju z Občino Jesenice ohranili ter obnovili prostore, v katerih deluje.

Na ogled so likovna dela šestindvajsetih članov Dolika.

demija ni zavrla ustvarjalnosti dolikovcev; nasprotno, so ena redkih kulturnih organizacij, ki jim je v zadnjem letu uspelo izpeljati ves program. Pripravijo dvanajst razstav vsako leto in upoštevajoč dejstvo, da Dolik letos zaznamuje 75-letnico delovanja, se je v tri četrt stoletja zvrstilo na stotine razstav, ne le likovnih, temveč tudi fotografskih, razstav ročnih del ... So eno najstarejših društev na Jesenicah, kljub častitljivi starosti pa dejavnost ne zamira, nasprotno, zadnja leta pridobivajo nove člane. Skupaj jih je ta čas okrog štirideset, nekateri med njimi pa so člani Dolika že več kot tri desetletja. Po besedah Stanke Urbas vsako leto v začetku leta pripravijo celoletni program razstav in zadnja leta se dogaja, da je zanimanje tolikšno, da prav vsi, ki bi želeli razstavljati, ne pridejo na vrsto. V času epidemije, ko je razstavni salon moral biti zaprt, so se znašli tako, da so po nekaj del razstavljali kar v izložbi in jih potem vsak teden menjali.

Načrtov imajo še veliko, s pomočjo mlajših članov pa začenejajo skrbeti za predstavitve tudi na sodobnih družbenih omrežjih, za začetek na Facebooku.

V Doliku organizirajo tudi tečaje risanja in slikanja, septembra tako načrtujejo nadaljevalni tečaj s Tanjo Eržen. Prijave zbirajo v Doliku.

Na tokratni skupinski razstavi razstavljajo France Berce, Boleslav Čeru, Marta Gašperlin, Edo Gregorič, Ljubica Intihar, Zvonko Ivanović, Ana Mlekuž Višnar, Jana Nerat, Anton Modrijan, Miroslav Pengal, Špela Pirnat, Marko Rolc, Draga Soklič, Ljubo Soklič, Cvetka Spoljarič, Osman Džafič, Sonja Kumar, Janez Mohorič - Mokrn'k, Ivan Žibert, Marjan Židanek, Stanka Urbas, Inge Wolte, Andreja Mavc, Ivona Lorbek, Nataša Mulej Rozman in Seida Novak.

A te lahko pokličem?

Danes, v petek, ob 20. uri bo na spletu (povezava bo na voljo na spletni strani Gimnazije Jesenice) ponovno na ogled predstava Gimnazijskega teatra v režiji Gašperja Stojca z naslovom A te lahko pokličem? in podnaslovom Umetnosti videoklica. Predstava je nekaj posebnega, saj je nastala drugače, kot sicer nastajajo predstave, postavljene na oder. Tako v izvedbi kot v vsebini se je prilagodila novim razmeram in tako igralci nastopajo po Zoomu, kamor se je v zadnjem letu preselil dobršen del gimnazijskega življenja, zdaj pa tudi gledališka ustvarjalnost. V predstavi igrajo: Zoja Beg, Jan Čelesnik, Krištof Marij Čušin, Emma Dušanić, Živa Pintar, Natalija Šmitran in Nika Zrnič. Za režijo je poskrbel Gašper Stojc, za dramaturgijo Vid Klemenc, mentorica pa je bila profesorica Marija Palovšnik.

Razstava o Mihi Balohu

V Kosovi graščini na Jesenicah bodo 13. maja odprli muzejsko razstavo o jeseniškem gledališkem in filmskem igralcu Mihi Balohu.

URŠA PETERNEL

Med 13. majem in 31. julijem bo v Muzeju Kosova graščina na Jesenicah na ogled muzejska razstava o gledališkem in filmskem igralcu Mihi Balohu. Rojen je bil 21. maja 1928 na Jesenicah, kjer tudi živi. Kot je povedal avtor razstave Aljaž Pogačnik iz Gornjesavskega muzeja Jesenice, bo razstava ponudila vpogled v Balohov gledališki in filmski svet. Njegova kariera je trajala kar sedem desetletij, v tem času je ustvaril več kot petdeset glavnih vlog tako na odru kot na filmskem platnu, igral je tako v slovenskih, jugoslovanskih kot koprodukcijskih in tujih filmih. "V prvem delu bo razstava popeljala obiskovalca od Balohovega začetka na deskah domačega jeseniškega gledališča do njegovih prvih profesionalnih vlog v SNG Drama v Mariboru in Slovenskem stalnem gledališču v Trstu do časa osebnega iskanja in navdušenja nad dramsko igro v Eksperimen-

talnem gledališču/Gledališkem ateljeju, na Odru 57 in eksperimentalnih skupinah v Ljubljani in SLG Celje. V drugem delu pa bo razstava obiskovalcu predstavila Miho Baloha kot uspešnega filmskega igralca," je povedal Pogačnik. Na ogled bodo tudi predmeti iz gledaliških predstav, v katerih je nastopal, originalni plakati iz najuspešnejših filmov, kot so bili Veselica, Ples v dežju, Maškarada, Nevesinjska puška. Razstava bo tudi interaktivna, tako si bodo obiskovalci lahko ogledali kratke odlomke iz filmov, v katerih je Baloh igral, med drugim je jeseniškemu muzeju uspelo pridobiti tudi vse dele nadaljevanke Omer paša, v kateri je Baloh igral glavno vlogo. Gledalce in predvsem gledalke je privlačil s svojim igralskim talentom in karizmo. Za svoje delo je prejel številne nagrade, predvsem za filmske vloge, je pa tudi prejemnik nagrade bert za življenjsko delo na področju filmske igre.

Z vlogo Aleša v filmu Veselica (rež. Jože Babič, 1960) si je leta 1961 priigral zlato puljsko areno za najboljšo moško vlogo. (FOTOGRAFSKO GRADIVO JE LAST GORNJESAVSKEGA MUZEJA JESENICE)

Baloh danes živi na Jesenicah, leta 2003 je prejel tudi naziv častni občan Jesenic. Na Jesenicah se mu običajno poklonijo v maju, ko praznuje rojstni dan. Ob njegovi devetdesetletnici pred tremi leti je tako Gornjesavski muzej Jesenice v Kolpernu pripravil projekcijo filma Ples v dežju ter predstavil njegovo življenje in delo. Lani je potekal mesec Mihe Baloha z jeseniško premiero dokumentarnega filma Devet krogov, predlani so posneli kratek filmski zapis o njem, letos pa pripravljajo muzejsko razstavo.

V javnosti se zadnja leta redko pojavlja, ga je pa (pred epidemijo) vsako leto vsaj enkrat obiskal Aljaž Pogačnik, ki je povedal, da so malodane sosedje, saj Baloh

živi le nekaj korakov stran od Kosove graščine, tik ob jeseniški cerkvi. Po Pogačnikovih besedah je Baloh izjemno zanimiv sogovornik, mislec, intelektualac. Je še vedno bistrega duha in izjemno kritično spremlja tudi aktualno dogajanje. Eden najtesnejših Balohovih prijateljev je bil v zadnjih letih nekdanji jeseniški župan in prav tako častni občan Boris Bregant. Dolgoletno prijateljstvo se je prekinilo lani z Bregantovo nenadno smrtjo. A prav Bregant je bil vrsto let Balohova vez z Jesenicami, pred tremi leti, ob umetnikovi devetdesetletnici, je na dogodku v Kolpernu spregovoril o njem. Takrat je dejal, da je Miha velik v vseh pogledih. Velik je že po postavi, velik je kot umetnik, je pa tudi velik domoljub. In še: »Velik je, ker zna ljubiti, pomagati, svetovati in se odločno upre vselej, ko kdorkoli nastopi proti osnovnim človekovim pravicam in svoobodnemu odločanju ...«

Miha Baloh in Beba Lončar v filmu Aleksandra Petrovića Dvoje (1961). Cenzura ni dovolila posneti vseh ljubezenskih prizorov. (FOTOGRAFSKO GRADIVO JE LAST GORNJESAVSKEGA MUZEJA JESENICE)

Miha Baloh in Duša Počkaj v filmu Boštjana Hladnika Ples v dežju (1961). Obravnava ljubezen slikarja Petra (Miha Baloh) in ne več mlade gledališke igralk Maruše (Duša Počkaj). Snemanje je leta 1961 vzbudilo neverjetno zanimanje tako novinarjev kot tudi javnosti. (FOTOGRAFSKO GRADIVO JE LAST GORNJESAVSKEGA MUZEJA JESENICE)

ŠPORT

Športno streljanje trenirajo na Javorniku

Trener Strelskega društva Triglav Javornik - Koroška Bela, 54-letni Anže Bernot se boji, da bo izgubljena sezona zaradi koronavirusa razredčila njihove vrste. Predvsem pri najmlajših.

MATJAŽ KLEMENC

Sami ste že dolgo let strelski trener, a verjetno je tudi vas presenetil prvi val koronavirusa?

Koronavirus je za nas prišel v nepravem času, na vrhuncu strelske sezone. Državno prvenstvo za člane in mladince je bilo izpeljano. Mlajši, ki tekme najbolj potrebujejo, so ostali brez njih. Ko bi se morale tekme zanje začeti, so bile zaradi virusa odpovedane. Prestavljene so bile na september in takrat smo se kar dobro odrezali. Med kadeti smo z drugim mestom, osvojil ga je Anton Korbar, dosegli tudi uvrstitev na stopničke. Piko na i je s prvim mestom dodala ekipa v postavi Anton Korbar, Matevž Pogachnik in Lovro Klinar.

Kako ste bili pripravljeni na drugi val koronavirusa?

Ko se je začel drugi val, smo delali, kar se je lahko, seveda po navodilih Strelske zveze Slovenije in Olimpijskega komiteja Slovenije. Bili smo prisiljeni, da smo preuredili strelišče na Slovenskem Javorniku, kjer treniramo, in med strelska mesta namestili plastične premične plošče, ki jih bomo, ko se

»Pri mnogih starših ima športno streljanje negativen prizvok. Starši morajo vedeti, da so otroci na treningih vseskozi pod nadzorom. Poleg streljanja se naučijo še discipline, vzgoje, spoštovanja in delovnih navad. Lastnosti, ki jim bodo prav prišle v prihodnosti. Izkoristil bi priložnost in bi starše ter otroke, ki se želijo preizkusiti v športnem streljanju, pozval, da nas obiščejo na treningu.«

bo stanje izboljšalo, lahko pospravili. Preureditev strelišča je pomenila nove stroške, tekme so odpadle in stroškov ni bilo mogoče upravičiti. Vseeno se nam je nasmehnila tudi sreča, saj smo od Občine Jesenice, Zavoda za šport Jesenice ter Fundacije za šport dobili sredstva za štiri nove elektronske tarče. S tem smo dobili strelišče, ki nam omogoča izvajanje tekme.

Kako je bilo s tekmovanjem v 1. B-ligi?

Liga zaradi ukrepov ni bila do konca izpeljana. Zaradi tega smo imeli kar nekaj sreče, saj so se štele točke do prekinitve. Ne smem pa pozabiti omeniti, da smo šli v ligo zelo dobro pripravljeni in se tako brez težav uvrstili v 1. A-ligo.

Anže Bernot, trener Strelskega društva Triglav Javornik - Koroška Bela: "Skrbi me, da smo zaradi koronavirusa, ki je posledično onemogočil skupne treninge, izgubili dve ali celo tri generacije."

Tekme v času koronavirusa se zagotovo razlikujejo od tistih v »normalnih časih«? Spremenil se je pravilnik ligaških tekem. Nimamo več turnirskega sistema, ampak imamo dvoboje. Dvanajst ekip je razdeljeno v tri skupine. Ekipa v skupini se pomerijo vsaka z vsako. Vrtni red v skupini prinese razvrstitev v skupino od 1. do 4. mesta, od 5. do 8. mesta in od 9. do

sikaj postoriti. Treningi brez streljanja v tarčo so dolgočasni, a še kako dobrodošli. Eden od teh treningov je merjenje na suho, kjer se vzdržuje mirnost celotnega telesa. Uporabili smo tudi popularen Facebook, kjer je vsak posnel določeno vajo za izboljšanje ravnotežja in s tem pomagal še drugim. Najbolj me skrbi, koliko so na »suho« trenirali tisti najmlajši. Skrbi me, da smo zaradi koronavirusa, ki je posledično onemogočil skupne treninge, izgubili dve ali celo tri generacije.

Kako preprečiti odhod mladih v druge športe? Težko je samo trenirati in nič tekmovali ...

Treba bo starše in mlade strelce poklicati in ugotoviti, kakšen bo njihov odziv. Samo upam, da bo čim večji. Tisti najmlajši bodo morali začeti praktično od začetka, saj se njim izgubljena sezona najbolj pozna.

Kako do novih članov?

Pred leti se je ukinil strelski krožek po šolah in upam, da se nam uspe dogovoriti z ravnatelji, da se ta spet vrne nazaj. Pri mnogih starših ima športno streljanje negativen prizvok. Starši morajo vedeti, da so otroci na treningih vseskozi pod nadzorom. Poleg streljanja se naučijo še discipline, vzgoje, spoštovanja in delovnih navad. Lastnosti, ki jim bodo prav prišle v prihodnosti. Izkoristil bi priložnost in bi starše ter otroke, ki se želijo preizkusiti v športnem streljanju, pozval, da nas obiščejo na treningu in se o vsem omenjenem sami prepričajo. Ni potrebnega nobenega

predznanja. Potrebna je samo volja do treninga.

Ko je bila skupna vadba onemogočena, kdo je lahko opravljal treninge na strelišču?

Trenirali so lahko le člani državne reprezentance in kategorizirani športniki. V našem društvu dva izpolnjujeta ta dva pogoja.

Ste na prvih skupnih treningih mogoče opazili, da je preciznost strelcev padla?

Rezultat zagotovo malce pade. Vseeno bi poudaril, da smo v preteklosti dobro delali in velikega padca, predvsem pri starejših strelcih, ni bilo. Rutina je ostala od preteklih treningov. Bo pa prišlo do stagniranja. Potrebno bo eno sezono, da se vrnejo na prejšnji nivo, in najmanj dve sezoni, da spet napredujejo.

Je bilo po vašem, kar se tiče treningov streljanja, preveč omejitev?

Prepričan sem, da bi treninge lahko imeli že prej, saj streljanje ni kontaktni šport. Treba bi se bilo samo dobro organizirati in razdeliti treninge na več terminov, na več manjših skupin. Seveda pa zraven upoštevati vse predpisane ukrepe.

Kako je z malokalibrsko puško, s katero se strelja na prostem?

Lansko leto, ko bi se morala začeti tekmovanja z malokalibrsko puško, se je začel drugi val in s tem so tekme odpadle. S tem smo izgubili eno sezono. Kako bo z malokalibrsko puško v prihodnosti, vam v tem trenutku ne znam povedati.

Teniška liga

V maju in juniju bo na lokacijah Žirovnica (TVD Partizan), Jesenice (Športni park Podmežakla) in Mojstrana (Mlačca) potekala šesttedenska teniška liga, ki se bo končala 20. junija z zaključnim turnirjem najboljših posameznikov na Jesenicah. Tekmovalci bodo razdeljeni v dve kategoriji – rekreativci in izkušeni. Dogodek bo potekal v skladu s priporočili NIJZ za omejitev širjenja novega koronavirusa. Več informacij je na voljo na Facebook profilu Kluba jeseniških študentov. Liga je namenjena vsem ljubiteljem tenisa ne glede na starost, potekala pa bo vsak konec tedna dopoldne z začetkom jutri, v soboto, 8. maja.

SENČILA NINO

T: 04 584 01 00

M: 041 645 697

E: nino@jesenice.net

... prava mera sonca ...

www.sencila-nino.si

Moja življenska pot

Delo v stroki in znanosti

FRANC KOSEL

V knjigi je opisana zanimiva življenjska zgodba dr. Franca Kosela, od rojstva na Mišičah do življenja v Ljubljani in vrnitve v rojstni kraj, ter tudi njegovo bogato znanstveno delo.

samo 15 EUR

* poština

Trda vezava, 290 strani

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če knjigo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Tčarodej Toni

Toni Mežan

Autobiografija kmečnega fanta, čarobnega umetnika in lokalnega politika

V knjigi je opisana življenska pot Tonija Mežana od otroških let do danes. Vse se je začelo na majhni kmetiji sredi Bleda, kjer je Toni že kot otrok sanjal o tem, da bo nekoč zabaval gledalce. Njegov pogum in trdo delo sta ga pripeljala vse do podžupana Občine Bled, ko se je srečal z močjo in krutostjo političnih elit in lobijev...

20 EUR

* poština

240 strani, trda vezava

Redna cena knjige je 25 evrov. Če knjigo naročite na Gorenjskem glasu, je cena samo

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Poština se zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

ZANIMIVOSTI

OSEBNA ZGODBA

Alkohol je bil zahrbtnen prijatelj

Članica jeseniškega kluba zdravljenih alkoholikov piše o svojih iskanjih v življenju.

Kaj sem iskala v življenju? Kot otrok sem sanjala o umirjeni družini, o družini, kjer so člani povezani v ljubezni, drug do drugega pozori, o starševskem naročju in objemu. Morda sem o tem sanjala, ker tega v svoji primarni družini nisem dobila. Moje odraščanje je zaznamovalo razpetost staršev med delovnimi obveznostmi in njuna nesoglasja zaradi očetovega alkoholizma. Mama je imela preveč skrbi in odgovornosti. Izbrala je mene, da jo v čem nadomestim. Velik del skrbi za mlajša brata je prepustila meni. Čeprav sem bila v tem negotova, sem skrb prevzela in bila do obeh bratov zelo zaščitniška. Po drugi strani pa me je spremljal strah, kako bo mama zmogla. Tako sem sicer kot živahen otrok prežgodaj prevzela odgovornosti in nihala med prilagojenim odzivom v skrbi za druge ter med upornostjo za tisto, kar mi ni bilo všeč. Težko mi je bilo živeti v družini, zato sem se

Vesela sem, da so otroci na mojo prehojeno pot ponosni, da me ne obsojajo in da mi zaupajo vnuke. Tudi jaz sem ponosna nase.

želela iz nje čim prej umakniti in verjela, da bom zunaj nje našla sprejemanje in razumevanje. Zgodaj sem si ustvarila partnerstvo. Danes vem, da sva se bolj kot v ljubezni sami našla v iskanju ljubezni, v potrebi biti sprejet. Zaživela sva v skupnih načrtih, s skupnimi obveznostmi, a po vzorcih svojih primarnih družin. Jaz sem nihala med ustrežljivostjo in upornostjo, njemu je bila pomembna avtoriteta in v moji vlogi je iskal mam. Delno sva se dopolnjevala, delno pa so bila pričakovanja prav nasprotna. Obema je bila skupna in osnovna skrb za dom in družino. Nase pa sva pozabila, del naju je ostal neizpolnjen. Potem se je zgodilo. Prizadela naju je izguba otroka. Osredotočila sva se na še večjo pozornost na ostale otroke. Vsak zase sva se zaprla vase in se usmerila le na preživetje. Besede bolečin niso bile izrečene. Dolgo ni bilo nikogar, ki bi me razumel. Potem se je pojavil

on-ALKOHOL. Ponujal je razbremenitev, ob njem si pozabil. Z njim sem se pomirila, po njegovem vplivu sem se počutila bolj močno. A bil je zahrbtnen prijatelj. Izdal me je. Pozabe z njim je bilo vse manj, njegovega negativnega vpliva pa vse več. V trenutkih treznosti se je bolečina obujala, postajala sem čustveno zelo ranljiva. Neznosni so bili občutki sramu, da postajam taka kot oče. Neznosna mi je bila misel, kako sem prizadela otroke. Vseskozi je bil prisoten strah, kaj se bo zgodilo. Alkoholni vpliv mi je oteževal tudi vsakdanje situacije, saj je bilo za vse potrebno veliko truda in nadzora. Dolgo je trajalo do takrat, ko me je družina soočila s pogojem zdravljenja. Zato sem jim še danes hvaležna. Bolnišnično zdravljenje mi je takoj dalo občutek, da je prav, da sem tam. Prišla sem v okolje, kjer ni bilo obsojanja, kjer so se usmerili name, me razumeli in pokazali pravo pot. Moji občutki sramu so se zmanjšali s spoznanjem, da nisem samo jaz izgubljena, da po alkoholu seže marsikdo, ki je v stiski in drugače ne zna. Nadaljevalo se je z rehabilitacijo v klubu. Tam sem v prvi vrsti našla ljudi s podobno zgodovino, ki so mi postali tudi prijatelji. V klubu me je obdal občutek sprejetosti, varnosti – tisto, o čemer sem hrepenela že od otroštva. Program kluba me spodbuja v upanje, v pozitivne vzorce vedenja in mišljenja ter me spodbuja, da ostanem zvesta sama sebi. Tudi moj partner z mano obiskuje klub. Tudi on se v njem dobro počuti in pomembno mu je sprejemanje in razumevanje. Oba se učiva drugače pogovarjati, oba sva že izkusila, da če potrebujeva pomoč, jo v klubu dobiva. In kako živim danes? Marsikdo bi rekel, da sem še preveč impulzivna in preveč zaščitniška do otrok. A taka sem. Znam pa danes razmišljati s svojo glavo, naučila sem se sprejeti kritiko, po kateri prevrednotim in se odločim, kako naprej. Ne morem reči, da sem srečljiva, živim pa veliko bolj zadovoljivo. Znam se veseliti lepega, znam biti zadovoljna. Usmerjena sem nase, ne obsojam drugih. Vesela sem, da so otroci na mojo prehojeno pot ponosni, da me ne obsojajo in da mi zaupajo vnuke. Tudi jaz sem ponosna nase in ugotavljam, da sem v opisanem našla sebe.

Splača se biti naročnik Gorenjskega glasa

Pokličite 04/201 42 41 ali pošite: narocnine@g-glas.si

Živijo polno življenje, brez alkohola

Na Jesenicah je bil 21. maja 1971 ustanovljen prvi klub zdravljenih alkoholikov. Danes se v treh skupinah, ki delujejo pod okriljem društva KRMA, na rednih tedenskih srečanjih srečujejo nekdanji odvisniki od alkohola in njihovi svojci. Ob jubileju smo se pogovarjali s strokovno delavko v društvu Zoro Košir Zupan. Poleg nje sta sicer strokovni vodji skupin še Kristina Koražija in Tanja Bregant.

URŠA PETERNEL

Društvo Krma že petdeset let pomaga nekdanjim odvisnikom od alkohola in njihovim svojcem na poti vzdrževanja abstinence in bolj zdravega načina življenja. Bi glede na vaše dolgoletne izkušnje z delom v društvu lahko rekli, kaj je tisto, zaradi česar nekdo zapade v alkoholizem?

Povečini se je začelo v otroštvu ali zgodnjem mladostništvu. Zgodbe pripovedujejo o enostarševskih družinah in veliki obremenjenosti starša z delom. Veliko zgodb izhaja iz družin, kjer je bilo čutiti pomanjkanje ljubezni ali pa preveč pogojeno starševsko skrb. Ni jih malo, ki so živeli v alkoholnih družinah, kjer so se starši bolj posvečali alkoholu kot njim. Pomanjkanje občutja varnosti, spodbud in zdravih mej je otroke prisililo v prilagojene vzorce vedenja. Te vzorce vedenja in pomanjkanje čustvene topline so odnesli v odraslo dobo. Druge zgodbe poročajo o pretirani, posesivni starševski skrbi in pretiranem nad-

Mnogi alkohol zlorablajo leta in desetletja, s tem so povezane tudi mnoge težke zgodbe, zlasti v družinah, kajne?

Ljudje, ki so svojo osebnost in življenje utapljali v alkoholu, imajo za sabo veliko bolečih zgodb o prometnih in delovnih prekrških, izgubah službe, zdravstvenih težavah, porušenih družinskih odnosih, problemih nizkega samospoštovanja in premalo skrbi zase. Svoboda pitja dobiva obliko železne srajce, fizične moči pešajo, misli ne gredo preko kozarca opoja ...

Kdaj pa nastopi tista točka, ko se nekdo odloči za abstinenco in poišče pomoč?

Ko psihično in fizično izčrpani spozna, da mu je alkohol sovražnik, da je navkljub poskusom abstinence boj z njim neuspešen, da ne zmore sam. Takrat poišče pomoč. Na zdravljenju odvisnosti človek spozna dinamiko zasvojenosti, dobi vpogled v svojo zasvojenost in je spodbujen, da se začne vesti bolj premišljeno, odgovorno in bolj učinkovito. Po zak-

Kot pravi Zora Košir Zupan, se jim ob jubileju kluba bolj kot praznovanje zdi pomembno ozaveščanje in seznanjanje javnosti, da izhod iz zasvojenosti od alkohola obstaja. »Če tudi vas alkohol kakor koli bremeni, je več informacij o možnosti pomoči na voljo na spletni strani www.krma.si. Kontaktirajte nas.«

zoru, kar otroku ni omogočalo prave osamosvojitve in učenja prevzemanja odgovornosti. Prisotna so tudi poročanja o pravem družinskem življenju s prisotnim razumevanjem in komunikacijo, a se zaradi blagostanja družine otroci niso naučili soočati z omejevanjem, zavrnitvijo in samoto. To jim je v odrasli dobi postalo problem. So pa tudi primeri, ko so posamezniki zaradi čustvene preobremenjenosti iz različnih vzrokov začeli piti v odrasli dobi. Alkohol je vsem opisanim postajal blažilec stresov in bolečin. Ni jih tudi malo, ki poročajo, da njihovi začetki pitja izhajajo iz nepremišljenega posnemanja vrstnikov. Vzorec pitja jim je prišel v navado, naivno so verjeli v sproščujoč in poživlajoč učinek alkohola, povečevali so porabo in telo je postajalo odvisno.

ljučku institucionalne ali druge oblike zdravljenja je obiskovanje kluba zdravljenih alkoholikov svetovano kot nadaljnja stopnja rehabilitacije, ki je potrebna ob vračanju v okolje in soočanju z njim, tako z vidika izmenjave izkušenj vztrajanja v abstinenci kot tudi reševanja nastalih težav.

Kako poteka sodelovanju v klubu?

Na začetku nekateri zdravljeni na obiskovanje kluba gledajo kot na določeno obliko obveznosti, a zelo kmalu sodelovanje v klubu preraste v spoznanje, da je klub varen in prijazen prostor, kjer se o vsem lahko pogovarjajo, dobiš razumevanje in strokovno spodbudo. Zaradi podobne zgodovine člani v pogovorih ne čutijo potrebe po prilagajanju resnice in lahko odkrito in iskreno govorijo o vsem. Skozi

Foto: Tina Dokl

Zora Košir Zupan, strokovna delavka v društvu KRMA

izmenjavo izkušenj dobijo posamezni člani od drugih članov informacije o tem, kakšne krize in preizkušnje lahko pričakujejo. Klub članom postane učno področje za spoznavanje sebe in osebnostne usmeritve v kvalitetnejše življenje.

V klubu se spletejo prava prijateljstva, kajne?

Članom veliko pomenita druženje in ustvarjeni odnosi. Različna mnenja in obravnavane teme posamezniku pomagajo lažje razumeti sebe. V vsaki zgodbi najdemo delček sebe, torej so jim zgodbe drugih tudi zrcalo njih in njihovih mnenj. Povedo, da je dobro deliti z nekom, ki gre v isto smer, a je prehodil že znatno več poti. To jih opogumlja. Klub jim postaja duhovna in psihična opora. Člani v klubu razumejo bolečino, zato jo medsebojno tudi izražajo, kar jih razbremeni. Obravnavane teme in pomoč posameznika usmerja v pozitivno razmišljanje in osredotočanje na sedanje situacije in aktivno reševanje problemov. Pri večini članov je prisotnih še veliko notranjih bojov, ki niso razčiščeni. Skozi izkušnje in iskrene povratne informacije v klubu ozaveščajo tudi to.

Zelo pomembna pa je sprememba celotnega načina življenja.

Res je. Pomemben povezovalni dejavnik v klubu so zato prostočasna druženja: šport, pohodi, narava, kultura, ustvarjalna srečanja, ki v posamezniku prebujajo pot-

rebo po aktivnem delovanju ter obujanju ali iskanju novih interesov. Spoznanja iz kluba članom pomagajo živeti tudi v vsakdanjem življenju. Izkušnje urejanja alkoholizma so jih naučile spoznavati svoje potrebe in se truditi za zadovoljevanje le-teh. Naučili so se, da se morajo bolj usmeriti vase, biti kritični do sebe, se postaviti zase in opustiti zunanje pogojevanje. Naučili so se izbiranja, presojanja, odločanja. S tem postajajo bolj samozavestni in svobodni. Postanejo bolj aktivni. V trenutkih, ko imajo manj obveznosti, se znajo prepustiti sebi, počnejo tisto, kar jih veseli, in se ob tem sproščajo. Spet so jim pomembni osebni talenti, od fizičnih aktivnosti in športa do ustvarjanja ali družbenega udejstvovanja. Tudi branje je pomembno, saj posamezniku daje možnost, da se poistoveti z osebami, svojo zgodovino in ocenjuje dobro in slabo. Knjiga jih oživlja v čutenju domoljubnosti, poštenosti, odgovornosti. Pomembna je tudi povezanost z naravo. Posvetijo se ji, uživajo v njej ...

Sodelovanje v klubu pa ni namenjeno le zdravljenim alkoholikom, temveč tudi njihovim svojcem, kajne?

Zelo zaželeno in potrebno je tudi sodelovanje partnerja. Obravnavane teme in slišana različna mnenja v klubu pomagajo lažje razumeti sebe in partnerja. Eden od članov ugotavlja, da klub občasno doživlja tudi kot zakonsko posvetovalnico.

ZANIMIVOSTI

Kuhali so v delavski kuhinji

Na zgornjem Gorenjskem poteka projekt KUHAM DOMAče, v sklopu katerega so posneli več kuharskih delavnic in izdali e-knjižico receptov. Tokratna delavnica je bila etnološko obarvana, saj je po enolončnici zadišalo iz delavske kuhinje v Kasarni na Stari Savi.

URŠA PETERNEL

Tokratna kulinarčna delavnica v sklopu projekta KUHAM DOMAče je bila etnološka obarvana. Potekala je v delavski kuhinji v Kasarni na Stari Savi, prenos pa je potekal prek spleta, spremljajo pa jo je kar 55 udeležencev. Najprej je Špela Smolej Milat iz Gornjesavskega muzeja Jesenice predstavila pomen delavske prehrane na Jesenicah in tipično delavske kuhinjo. Sledil je pogovor o enolončnicah kot značilni delavski hrani, zatem

pa je pripravo takšne enolončnice prikazala Cirila Kosmač Rabič (recept objavlja mo na strani 14). Delavnico sta organizirala Razvojna agencija Zgornje Gorenjske (RAGOR) in Gornjesavski muzej Jesenice. Kot je povedal Ambrož Černe z RAGOR-ja, v zadnjih letih veliko pozornosti namenljajo domači kulinariki. Tako so bili med letoma 2016 in 2019 kot projektni partner vključeni v mednarodni projekt AlpFoodway, ki je raziskoval alpsko prehransko dediščino. Posneli so kratke dokumentarne fil-

me o prehranski dediščini na zgornjem Gorenjskem. V Ratečah so izvajali medgeneracijske kuharske delavnice, izdelali skupni meni Rateška južna, ki je dostopen v rateških gostilnah, izdali knjigo Rateška košta – Prehranska dediščina Rateč in posneli promocijski turistični film Dobrodošli v Ratečah! Ko se je projekt zaključil, pa so zaradi izjemne priljubljenosti nadaljevali medgeneracijske kuharske delavnice. Razširili so jih iz kranjskogorske še na jeseniško in radovljjsko občino. Poimenovali so jih KUHAM DOMAče. Na delavnicah pripravljajo domače jedi, ki so značilne za zgornjo Gorenjsko. Od lanske jeseni jih zaradi razmer izvajajo preko Zooma, udeleženci so sicer prikrajšani za vse okuse in vonjave, a je udeležba na spletu omogočena praktično komurkoli. Izdali so tudi e-knjižico receptov, posnetki nekaterih delavnic pa so na ogled na spletu. Letos, ko Slovenija nosi naziv Evropska gastronomska regija, so projekt še nadgradili. Tako sta rateški mojstri-

Špela Smolej Milat iz muzeja je predstavila delavsko kuhinjo, Cirila Kosmač Rabič pa je pripravila tipično delavsko jed – enolončnico. Prenos delavnice je potekal po spletu.

ci v Podbrezjah prikazali izdelavo rateških kôcavih (hruškovih) krapov, podbreški pa v Ratečah izdelavo Podbreške potice iz suhih hrušk tepk. Pred veliko nočjo so z Gornjesavskim mu-

zejem Jesenice pripravili sklop kulinarčno-etnoloških delavnic, v katerih so se posvetili prehranski dediščini velike noči. Posneli so etnološki film o izdelavi prajklnov (cvetnonedeljskih

butar) in kuhanju prest, Cirila Kosmač Rabič iz Mojstrane je prikazala izdelavo pehtranove potice, Olga Kajfež iz radovljjskega Društva žensk z dežele pa izdelavo gorenjske prate.

Martina Razingar: Z lepimi spomini na Miss narcis

JANKO RABIČ

Spet je maj, čas za poglede na narcisne poljane v Planini pod Golico in obujanje spominov na marsikaj lepega in prijetnega. Poseben čar je znamenita prireditelja Miss narcis, več kot pol stoletja znana daleč naokoli. Letos je zaradi znanih razmer ne bo že drugič zapored, v tem zapisu pa se vračamo nekaj let nazaj in obujamo spomine in predstavljamo zanimivo razmišljanje o prireditvi z domačinko Martino Razingar iz Plavškega Rovta. Leta 2012 je postala mis narcis, lepih spominov ni izbrisal čas. »Čeprav je preteklo že skoraj desetletje, se dogodka zares dobro spomnim,« pravi Martina. »Bilo je zelo zabavno, šest deklet se nas je, bolj za šalo kot zares, odločilo, da se prijavimo na izbor. Dobile smo kar nekaj nalog: lupljenje krompirja, iskale smo jajca v senu, glavna pa je bila "prodajanje srčkov", na katere so obiskovalci zapisali številko kandidatke in tako v največji možni meri pripomogli k izboru misice.« Je kot domačinka imela prednost ali ne?

»To je bilo zagotovo ključno. Sama sem bila sicer presenečena in vesela. Ne zaradi same naslova mis narcis, ampak vsega dogajanja okoli tega. Glavna nagrada je bil vikend paket v toplicah, in ko smo se prijavile, smo se dekleta dogovorile, da bomo nagrado izkoristile skupaj. Ko sem bila izbrana, je zabava trajala še dolgo v noč, proslavljali smo s prijatelji in sovaščani. Najbližji so bili veseli in ponosni z menoj vred. Bili pa so tudi mešani odzivi. Eden od sovaščanov mi je rekel, da to nikamor ne pelje, da je poročena ženska mis narcis. Takrat sem bila poročena dobre pol leta, pač je imel drugačne predstave o izboru, a to mojega razpoloženja ni pokvarilo. Res je bil lep in vesel dan.« Martina ni bila le mis narcis, kot domačinka je od nekdaj vpeta v razvoj teh krajev, bila je predsednica sveta krajevne skupnosti Planina pod Golico, delala je v turističnem društvu, povezana je s prireditvijo. »Sama prireditelja je pravzaprav vaška veselica s spre-

mljajočim programom, ki ima dodano vrednost. Je priljubljenost za spoznavanje naših krajev na različne načine, skozi zgodovino, s športnimi dogodki in podobno. V zadnjih desetih letih se je dvignila na višjo raven, dobro je organizirana, odločitve za avtobusne prevoze je dobra poteza. Vloženega je veliko truda in časa sokrajancem, tudi sama sem nekaj časa sodelovala, a mi moje obveznosti kasneje niso več dovoljevale. Vredno je nadaljevati tradicijo, trud je najbolje poplačan z zadovoljnimi obiskovalci. Vedno se najde kaj za vsakogar, za otroke je posebej lepo poskrbljeno z animacijami in drugimi aktivnostmi.« Kakšen nov predlog, namig? »Lahko bi bil to Sprehod po narcisnih poljanah z vodenimi ogledi naših lepih travnikov ali Golica, narcise in sončni zahod. Vsak tak projekt potrebuje veliko podporo domačinov, odprtost in pripravljenost deliti travnike in "zgodbe" s turisti. Vsi smo ponosni na naše narcise, ki tako lepo belo obarvajo naša pobočja, po drugi stra-

USTVARJALCI ČASA (47. DEL)

Martina Razingar (v sredini) kot mis narcis leta 2012

ni pa vem, da ob velikem številu obiskovalcev pride do nestrpnosti domačinov. Nekako smo navajeni na svoj mir in prostor. Iskreno rečeno, ne vem, ali so naše vasi in kmetije, lastniki travnatih poljan, pripravljeni na sprehode po njihovih travnikih. Mogoče bi bil v tem času možen virtualni sprehod med narcisami.« Čas je neugoden, drugo leto brez prireditve? »Težko bo ponovno zaginati to kolesje. Potreben je čas, ideje in organizacija. V tem negotovem času sploh ni smiselno razmišljati o ka-

kšnih prireditvah. Letos zagotovo ne, še prihodnje leto je vprašljivo. Sedaj je zgolj upanje in želja, da se kaj takega ne bo ponovilo.« Martina je še na en zanimiv način povezana s prireditvijo. »Leta 2000 sem pod mentorstvom Aleksandra Klinarja kot gimnazijka pripravila raziskovalno nalogo Praznovanje meseca narcis v Planini pod Golico. Takrat se mi niti sanjalo ni, da bom nekoč sama del te zgodbe, del te bogate zgodovine našega malega, lepega, srčnega in srečnega kraja.«

ZANIMIVOSTI

Učiteljica petja, sopranistka, slikarka

Na Glasbeni šoli Jesenice poučuje tudi vsestranska umetnica Andreja Geržina. Je učiteljica petja, sopranistka, obenem pa tudi likovna umetnica.

URŠA PETERNEL

Na Glasbeni šoli Jesenice že vrsto let poučujete petje. Letošnje šolsko leto je bilo zelo posebno, saj je pouk tudi v glasbenih šolah večino časa potekal od doma. Pa je petje sploh mogoče poučevati na daljavo? Ko se je marca lani prvič začel izvajati pouk na daljavo, sem se seveda vprašala, kako bo. A že po prvem tednu se je izkazalo, da zna biti vse skupaj prav zanimivo. Najbolj pomembna je bila dobra povezava in volja, potem se je marsikaj dalo narediti. V času šolanja na daljavo so bili učenci vedno prisotni in zelo pripravljeni delati, kljub temu da je bila kdaj povezava slabša. Naslednji izziv so bili nastopi na aplikaciji Zoom. Bolj se je nastop bližal, več adrenalina smo občutili prav vsi. Spraševali smo se: Kako se bo slišalo? Bo hreščalo? Bo spremljava preglasna? Kako naj se postavim? Nastope smo izvajali v živo na posneto klavirsko podlago. Učenci so se oblekli nastopu primerno, poskrbeli za tematsko ozadje na ekranu ali v

prostoru, tako da jih moram pohvaliti. Vsi smo se iz tega veliko naučili.

Koliko učencev petja imate trenutno? Trinajst. Prav vesela sem, da je od tega pet fantov. Učenci so stari od trinajst pa do »zrelih let«, tako da je klima ob nastopih prav prijetna.

Tudi sami ste se s petjem začeli ukvarjati že v rani mladosti. Kako je potekala vaša glasbena pot? Petje me je spremljalo od malih nog. Šestletna sem začela peti v otroškem zboru RTV Ljubljana pod taktirko Janeza Kuharja. Tam sem vztrajala devet let. Nato sem se pridružila zboru Gaudeamus, vodil ga je Marko Tiran, ki je kasneje ustanovil zbor Perpetuum Jazzile. Petje je bilo vedno moja paralelna aktivnost s šolanjem na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo ter Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani. Šolala sem se pri Doroteji Cestnik Spasić in nato nadaljevala študij na Mozarteumu v Salzburgu pri Ingrid Janser Mayer.

Andreja Geržina pa tudi v Glasbeni šoli Jesenice ustvarja na likovnem področju. Na predlog ravnateljice Martine Valant je oblikovala glasilo Notko in letno publikacijo. "Moja želja je bila, da bi oba časopisa oblikovno približala mladini, da bi s še večjim veseljem posegli po njih," je povedala.

Diplomirala sem iz smeri Samospev in oratorij pri prof. Wolfgang Holzmairju. Izpopolnjevala sem se pri Marjani Lipovšek, Alfredu Burgstallerju, Robertu Holu, Vladki Oršanič, Matjažu Robavsu, Snežani Neni Brzaković. Za študij petja v tujini me je spodbudila moja prva učiteljica Doroteja Cestnik Spasić, ki sem ji zelo hvaležna za to izkušnjo.

Kako ste po zaključku študija zašli v pedagoške vode? Na Glasbeni šoli Jesenice sem zaposlena od leta 2007. O poučevanju v času študija nisem razmišljala, saj sem bila glede tega precej zadržana. Menim, da je to velika odgovornost, saj je potrebno veliko pedagoškega znanja, četudi sem na Mozarteumu

zaključila tudi pedagoško smer. Peti ali poučevati sta dve različni veji, kajti pri poučevanju se je treba postaviti v vlogo učenca, moraš znati na pravi način glas usmerjati in ga naučiti higiene. Učenca je treba naučiti pravilnega dihanja, dikcije, drže, odrske prezence, mimike in še in še. Splet okoliščin je po koncu študija privedel do tega, da sem se zaposlila kot učiteljica petja. Skozi leta si pridobivam izkušnje, vsako leto se še vedno udeležujem raznih seminarjev, da tehniko petja dopolnujem in poskrbim za kvalitetno uro.

Kljub temu pa še vedno nastopate tudi kot sopranistka, kajne? Kot sopranistka še vedno z veseljem pojem na odprtjih

Andreja Geržina / Foto: Tina Dokl

razstav, porokah, prireditvah. V času študija sem debitirala na poletnem Salzburškem festivalu v Hoffmanstallu, predstavi Jedermann, pela sem v Filharmoniji, na festivalu Lent, v Opatiji ... Imela sem tudi več samostojnih recitalov na Bledu.

Ukvarjate pa se tudi z likovno umetnostjo. V času poučevanja sem se vpisala na Šolo za risanje in slikanje/Arthouse – College of Visual art v Ljubljani ter leta 2017 pridobila naziv magistrica likovne umetnosti. Slikam na platno velikih dimenzij. S ponovno uporabo emailiranih barv ter avto-

lakov ter z zavrnjenimi vrvmi na neki način opozarjam na kroženje naravnih dobrin v okolju.

Pa bi lahko rekli, da vam je katera od obeh umetniških vej, glasba ali likovna umetnost, ljubša? Pravzaprav se obe zelo dopolnjujeta, le čas moram imeti. Ko se do neke mere prva iztroši, pride v ospredje druga in to se kar naprej izmenjuje. Potreba po ustvarjanju in izražanju je vedno prisotna, na tak ali drugačen način. Obe zvrsti umetnosti sta zame tako pomembni, da ena brez druge ne zmoreta.

Ideja: jeseniški kapsulni hotel

Učenci treh jeseniških osnovnih šol so pod okriljem Podjetniškega krožka zasnovali tri zanimive poslovne ideje: na Jesenicah bi odprli kapsulni hotel, ustanovili podjetje za virtualno učenje fotografiranja, uporabe interneta, risanja in športne veščine Kempo ter ponudili sprehajanje, varstvo, oskrbo in nego hišnih ljubljencev.

URŠA PETERNEL

Na OŠ Toneta Čufarja Jesenice, OŠ Prežihovega Voranca Jesenice in OŠ Koroška Bela kljub epidemiji tudi v tem šolskem letu uspešno potekajo podjetniški krožki, učenci se z mentorji srečujejo na Zoom konferencah, je povedala koordinatorka projekta Podjetniški krožki Hermina Biščević z Razvojne agencije Zgornje Gorenjske. S projektom želijo spodbujati podjetniške ideje že med osnovnošolci, ki izdelajo tudi mini poslovni načrt. Nekateri izmed podjetniških idej učenci s pomočjo mentorjev tudi dejansko izvedejo. Tudi letos so nastale tri zanimive poslovne ideje.

Hram narcis, d. o. o. Učenci iz OŠ Toneta Čufarja Jesenice so svoje podjetje

poimenovali Hram Narcis, d. o. o. V podjetniškem krožku sodeluje osem učencev iz 6., 7. in 8. razreda: Aljaž Jakopič, Katarina Julija Brečko, Andi Tatarevič, Ela Tatarevič, Lea Kelvišar, Nejc Jakopič, Amra Mešinović, Anja Čopič pod vodstvom mentorice Irine Pashagich. Za poslovno idejo so izbrali odprtje jeseniškega kapsulnega hotela. Kapsulni hoteli so mini sobice, kapsule, ki gostom ponudijo zgolj to, kar potrebujejo za počitek – posteljo in nekaj poličk za svoje stvari. Idejo bodo učenci še nadgradili z dodatnimi ugodnostmi in turističnimi produkti za turiste in zanj napisali mini poslovni načrt. O gradnji hotela, obnovi stavb in arhitekturi so se na Zoom konferenci pogovarjali z jeseniško

arhitektko Polono Jaksic. O prihodnosti turizma na Jesenicah, digitalizaciji in vplivu epidemije pa so se pogovarjali z Neno Koljanin iz TIC-a Jesenice.

Virtualno učenje, d. o. o. Na OŠ Prežihovega Voranca so učenci zasnovali podjetje Virtualno učenje, d. o. o., ki ponuja spletno učenje za

Hermina Biščević: "Na Razvojni agenciji Zgornje Gorenjske in Občini Jesenice se zavedamo, da bodo prav podjetnost, ustvarjalnost in inovativnost v prihodnosti ključnega pomena. Zato se trudimo spodbujati podjetnost že v osnovnih šolah z vključitvijo učencev v podjetniške krožke."

naslednje dejavnosti: fotografiranje, splošna uporaba spleta, športna rutina, osno-

ve risanja. Podjetje so ustanovili mladi podjetniki Urša Zorman, Nejc Vidmar, Lian Dolenc in David Ferbežar pod mentorstvom Armine Džafić. "Na Davidovih delavnicih se boste naučili naročati na internetu, plačevati položnice, uporabljati elektronsko pošto in aplikacijo Zoom. Foto Nejc delavnice vas popeljejo v svet

fotoaparata in objektivov. Na njegovih delavnicah so dobrodošli začetniki, kjer

Podjetniški krožki so letos potekali na Zoom konferencah.

bodo spoznali, kako pravilno fotografirati, prilagoditi svetlobo in objektiv. Risanje z Uršo je delavnica, kjer se boste naučili osnov risanja. Športni ritual z Lianom pa vas bo prek nove športne dejavnosti, imenovane kempo, naučil nekaterih borilnih veščin. V športnem duhu so na Zoom konferenco povabili učiteljico športne vzgoje Zehro Biščević, ki se v prostem času ukvarja z jogo, in se pogovarjali, kako s hobijem tudi nekaj zaslužiti.

Stars, d. o. o. Učenci iz OŠ Koroška Bela pa so svoje podjetje poimenovali Stars, d. o. o. V podjetniškem krožku sodeluje pet učencev iz 6. razreda: Lara

Tonkli, Saša Delić, Anaja Davidović, Martin Žuber in Miha Ejavec pod mentorstvom Armine Džafić. Glede na to, da imajo vsi člani podjetniškega krožka radi živali, so se odločili, da ustanovijo podjetje, ki bo nudilo sprehajanje, varstvo, oskrbo in nego hišnih ljubljencev. Na srečanju na Zoomu so gostili tudi veterinarico Vanjo Knez. Na vseh treh podjetniških krožkih je SPOT svetovalka Hermina Biščević učencem pokazala, kako se ustanovi in registrira podjetje, preverila poslovno idejo in finančni načrt podjetja ter predstavila aktualne razpise za podjetništvo. Projekt financira Občina Jesenice.

ZANIMIVOSTI

Nastop družin iz dnevnih sob

V Glasbeni šoli Jesenice so tudi letos pripravili tradicionalni Nastop družin, ki pa je tokrat potekal na daljavo, družine so muzicirale v živo, a iz domačih dnevnih sob. Koncert je bil kljub temu izvrsten.

URŠA PETERNEL

Pred skoraj desetimi leti so v Glasbeni šoli Jesenice začeli prirejati koncert, na katerem se predstavijo glasbene družine, v katerih vsaj en član obiskuje Glasbeno šolo Jesenice. Tako učenci igrajo skupaj z bratci in sestricami, starši, starimi starši, tetami in strici ... Koncert je vsako leto eden bolj pristrčnih, zanimanje za nastop pa je vsako leto veliko. Pred štirimi leti, ob sedemdesetletnici glasbene šole, je koncert prerasel v festival, ki se je preselil v Kolpern, na njem pa se je takrat predstavilo kar 37 glasbenih družin. No, letos zaradi epidemije družine niso mogle stopiti na oder, a so koncert vseeno izpeljali, potekal je v živo, kar iz domačih dnevnih sob. Nastopilo je trinajst glasbenih družin: Dora in mami Maja, sestrici Leni in Iza, Lara in oči Dejan, Iza z mamico Katjo, dvojčka Erazem in Bor, bratec in sestra Žiga in Klara, bratca Sebastian in Adam z mamico Ano, sestra Marcela in bratec Anže z mamico Žaklino,

Iza Rekar z mamico Katjo pri klavirju štirično

Marcela Lužnik, harmonika, 2. razred, njen brat Anže, harmonika, 7. razred, in mamica Žaklina, petje

Družina Lužnik: trobentač Ožbej z očetom, stricem in dedkom. Zaigrali so skladbo Slavka in Vilka Avsenika Čudoviti gorski svet.

Žiga in Klara Jevnik: tolkala in klavir

sestrici Maša in Neja, sestric Bronja, Cecilija in Juta, Ožbej z atijem, dedijem in stricem, družina Magister in družina Komloši, ki je

tudi rekorderka po številu nastopov, na koncertu družin se je predstavila že šestič. Kot so povedali nastopajoči, ki so se tudi na

kratko predstavili, so bili zadnje leto zaradi razmer več doma in so zato imeli tudi več časa za skupno muziciranje.

Visok krvni tlak – tihi ubijalec

KSENIJA NOČ,
MAG. ZDR. NEGE, VODJA
ZDRAVSTVENOVZGOJNEGA
CENTRA, ZDRAVSTVENI
DOM JESENICE,
ksenija.noc@zd-jesenice.si

Ena najpogostejših kroničnih nenalezljivih bolezni današnjega časa je visok krvni tlak ali arterijska hipertenzija. V nasprotju z ostalimi boleznimi sprva večjih težav ne povzroča, nima zelo očitnih simptomov, človek se je pogosto niti ne zaveda, zato bolezen imenujemo tudi tihi ubijalec. V Sloveniji ima visok krvni tlak že skoraj vsak drugi prebivalec, skrb vzbujajoče je, da se bolezen pojavlja že pri mladostnikih, predvsem v povezavi z zvišano telesno težo. Zaradi nespecifične simptomatike je bolezen izredno pomembno prepoznati in zdraviti. Človek z nezdravljeno arterijsko hipertenzijo je namreč sedemkratno izpostavljen povečanemu tveganju za srčno-žilna obolenja, kot sta možganska kap ali srčni infarkt, višje je tudi tveganje za ledvična obolenja. Krvni tlak je pritisk krvi na stene krvnih žil. Naše srce deluje v dveh taktih: najprej se napolni s krvjo in to fazo imenujemo diastola. Tlak v

žilah se takrat zniža, najmanjšo vrednost imenujemo diastolični krvni tlak, v pogovornem žargonu spodnji. Zatem se srce skrči, potisne kri v aorto, to fazo imenujemo sistola. Tlak, ki nastane v žilah, je potisni ali sistolični tlak, v pogovornem žargonu zgornji. Krvni tlak merimo v milimetrih živega srebra (mmHg) ali kilopascalih (kPa), pri tem velja, da je 1 mmHg = kPa X 7,5. V splošni populaciji veljajo mere v mmHg in vrednosti krvnega tlaka tako vedno navedemo z dvema števkama, zgornjo in spodnjo oz. sistoličnim in diastoličnim tlakom. Optimalni krvni tlak je pri vrednosti 120/80 mmHg. O zvišanem krvnem tlaku govorimo, ko je vrednost 140/90 mmHg ali več. Poznavanje vrednosti krvnega tlaka in uporaba preverjenih in kvalitetnih merilcev krvnega tlaka je priporočena, sploh pri ogroženi populaciji (srčni infarkt ali možganske kapi v družini, debelost, kadilci, zelo stresen življenjski slog ipd).

Z vsako preseženo vrednostjo za 20 mmHG se namreč ogroženost za srčno-žilna obolenja podvoji. Krvni tlak se fiziološko ali zaradi vsakdanjih okoliščin spreminja in zaniha tudi do 70 mmHG zaradi številnih dejavnikov: bolečina, psihične obremenitve in stresne situacije, kajenje, kofeinske in energijske pijače, poživila, telesni napor. Variranje krvnega tlaka in posamezni skoki povišanega krvnega tlaka nimajo resnih učinkov na zdravje. Škoda na žilah nastane, ko so žile dalj časa (več tednov, mesecev ali let) izpostavljene visokemu krvnemu tlaku. Občasni, blagi do zmerni in neznatni simptomi arterijske hipertenzije so: glavobol, vrtoglavica, utrujenost, razbijanje srca, slabo spanje, lahko tudi krvavitev iz nosu, tiščanje za prsnico. Enkratna meritev za diagnozo arterijske hipertenzije je premalo. Zdravnik potrdi diagnozo po protokolu, bodisi z meritvijo v ambulanti ali 24-urnim merje-

njem in spremljanjem krvnega tlaka doma. Za zdravljenje z zdravili se zdravnik odloči na podlagi povprečnih vrednosti previsokega krvnega tlaka in ostalih dejavnikov tveganja, kot so debelost, sladkorna bolezen, kajenje, prekomerno uživanje alkohola, ostale srčno-žilne bolezni ... Vsekakor je osnova za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka sprememba življenjskega sloga, znižanje telesne mase (že izguba petih kg očitno zniža krvni tlak do te mere, da je včasih treba znižati dozo zdravil), sprememba prehranskih navad s poudarkom na znižanju soli v prehrani, opustitev uživanja alkoholnih pijač, poživil, kajenja in več gibanja, pri čemer je hoja, vsaj pol ure dnevno, najbolj primerna. Zdravila proti visokemu krvnemu tlaku ne morejo popolnoma odpraviti škode, ki jo je povzročil zvišani krvni tlak, lahko pa bolezen ustavimo in tako preprečimo njene zaplete. Cilj zdravljenja je vzdrževati

vrednost sistoličnega krvnega tlaka pod 130 (120) mmHg. Bolniki – hipertonički nikoli ne smete biti zadovoljni, če se povprečna vrednost vrtil nad 130 mmHg! Merjenje krvnega tlaka doma je priporočeno, vendar z umerjenim in kvalitetnim merilcem. Krvnega tlaka ne merimo, kadar smo prekomerno pod stresom, razdražljivi in po uživanju poživil, kofeinskih napitkov, kajenju ipd., saj bodo vrednosti previsoke in nerealne. Meritve krvnega tlaka se izvajajo največ dvakrat dnevno, zjutraj in zvečer, v umirjenem prostoru in času. Dodatno meritev izvedemo le ob značilni simptomatiki komplikacij zvišanega krvnega tlaka, kot je hud glavobol, tiščanje v prsnem košu, krvavitev iz nosu ... Svetovni dan hipertenzije obeležujemo 17. maja. Kot vsako leto bomo tudi letos v živo ali na daljavo ozaveščali, svetovali in opozarjali na nevarnost visokega krvnega tlaka in predstavili načine zdravljenja.

ZANIMIVOSTI

Optimizem pred poletjem v Pinei

Prijave za letovanje v otroškem letovišču Pinea pri Novigradu že zbirajo.

JANKO RABIČ

Zvezi društev prijateljev mladine Jesenice že drugo leto izvedbo največje in najbolj zahtevne naloge, letovanja v otroškem letovišču Pinea pri Novigradu na Hrvaškem, dodatno otežujejo razmere s koronavirusom. Lani jim je po sproščanju ukrepov in ob precejšnjih odpovedih letovanje v glavni poletni del sezone uspelo izvesti, so pa letovišče potem morali predčasno zapreti. Prijave že zbirajo in z optimizmom pričakujejo, da se bodo epidemiološke razmere do poletja izboljšale in bodo v priljubljenem otroškem letovišču spet lahko številni učenci osnovnih šol, športniki, člani različnih društev in družine preživeli

prijetne počitniške dneve. Program letovanja bo enak kot prejšnja leta, posamezne izmene bodo od junija do septembra. Poseben pečat Zvezi društev prijateljev mladine Jesenice že več let dajejo humanitarne akcije, s katerimi zbirajo denar za brezplačno letovanje otrok iz socialno šibkejših družin. Lani jim je zaradi znane situacije uspelo izpeljati le dve, letos pa so posebej zadovoljni z izvedbo prve. Na dobrodelni dražbi slik, ki so jih poklonili slikarji, so zbrali 6710 evrov. Sedaj pripravljajo še dobrodelno dražbo športnih dresov, najobsežnejše in priljubljene akcije Jesenice tečejo pa zaradi obsežnih priprav spet ne bodo mogli izvesti.

Živel prvi maj! Živel praznik dela!

V Gornjesavskem muzeju Jesenice so obudili spomin na prvi maj nekoč.

URŠA PETERNEL

Ob prvem maju so v Gornjesavskem muzeju Jesenice pripravili krajši zapis o tem, kako so praznik dela na Jesenicah praznovali nekoč. Na ogled so tudi arhivske fotografije, denimo o povorki skozi Jesenice 1. maja 1919, prvomajske zabave za Delavskim

domom pri Jelenu leta 1926. Več o praznovanju je mogoče prebrati tudi v knjigi Živel 1. maj! Živel praznik dela!, ki je na voljo v Gornjesavskem muzeju Jesenice. Na spletni strani muzeja pa je na ogled tudi posnetek Dobravska budnca 2015, ki prikazuje tradicijo dobravske budnice z mopedi.

Novo življenje

Pomlad je čas prebujanja in novih začetkov, ko tudi živali poskrbijo za svoj zarod. Skotijo ali izvalijo se drobni mladički in nekatere imamo ljudje priložnost opazovati. Če imate tudi vi doma zarod mladičev, muckov, kužkov ali kakšnih drugih živali ali če opazujete ptičke, čmrlje, vervece ..., kako gnezdijo v naravi, svoja opažanja zapišite in nam zgodbico o novem življenju pošljite za objavo. Zgodbi lahko dodate tudi fotografijo in vse skupaj pošljite na e-poštni naslov koticek@g-glas.si ali po običajni pošti na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

V zameno boste dobili **krpo iz mikrovladen**, da boste za svojimi živalcami lahko pobrisali kakšno lužico.

Vabljeni k sodelovanju!

Nagradna igra je namenjena naročnikom in bralcem Gorenjskega glasa in bo potekala od 4. do 28. maja 2021. Prispevki bodo objavljeni v Kotičku za naročnike in bodo podpisani z vašim imenom in krajem bivanja.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Na prvem mestu še vedno Hrvaška

»Pravzaprav lahko potujemo že skoraj povsod, le ustrezna dokazila je treba priložiti pred poletom ali ob pristanku na destinaciji. Vsaka država ima malce drugačne pogoje, zato se je nujno o tem prej pozanimati,« pravi Gašper Habjanič iz GTA Neptun z Jesenic.

URŠA PETERNEL

»Hoteli na Hrvaškem so že nekaj časa odprti, storitve pa niso okrnjene, le morda malce prirejene. Gosti so zadovoljni. Se pa v mestu opazi, da turizem še ni v polnem zamahu, vsi lokali in trgovine še niso odprti,« nam je iz prve roke o tem, kako je v času prvomajskih praznikov na Hrvaškem, povedal Gašper Habjanič iz turistične agencije GTA Neptun z Jesenic, ki je z družino tudi sam preživel nekaj dni v Rovinju, v enem od tamkajšnjih hotelov. Tudi veliko strank njihove agencije se je med letošnjimi prvomajskimi počitnicami odpravilo prav na Hrvaško. »Ta je že leta tradicionalno

ena najbolj obiskanih držav za prvomajske praznike. K dobremu obisku letos je veliko pripomoglo tudi dejstvo, da je Hrvaška pred nekaj tedni spremenila režim vstopa v državo, tako sedaj zadošča bodisi potrdilo o prebolelosti, cepljenju ali pa hitri test na koronavirus, ki pa mora biti v pisni obliki ter opravljen z enim od testov, ki jih priznava EU oziroma šengensko območje. To v zdravstvenih domovih vedo, samo povedati je treba, da potrebujemo potrdilo za prehod meje s Hrvaško,« je povedal Habjanič, ki je prepričan, da bo Hrvaška ena najbolj obiskanih destinacij s strani slovenskih gostov tudi poleti. Njihovi gostje so se sicer za prvi maj odločali tudi za

potovanja z letalom, iz Ljubljane so s čarterskim letalom leteli na Kanarske otoke, v Egipt, na Majorco (ki je na zelenem seznamu in za prestop meje ni potrebno nobeno potrdilo) in na Madeiro, s tujih letališč pa še marsikam drugam. »Videti je, da si ljudje mrzlično želimo iz tega vsakdana, ki se kar ne neha. Za to smo pripravljeni skleniti tudi marsikateri kompromis in pogoje, ki jih tako ciljna država kot tudi naša država zahtevata pri vstopu,« dodaja sogovornik. »Pravzaprav lahko potujemo že skoraj povsod, le ustrezna dokazila je treba priložiti pred poletom ali ob pristanku na destinaciji. Vsaka država ima malce drugačne pogoje, zato

se je nujno o tem prej pozanimati. Po večini je to PCR-test, pogosto tudi potrdilo o prebolelosti ali cepljenju. Včasih to zahteva že tudi prevoznik in nas v nasprotjem niti ne spustijo na letalo. Tudi za vrnitev v Slovenijo se je treba izkazati z enim od teh dokazil, sicer nam ob vstopu odredijo desetdnevno karanteno. Mnogi se odločijo tudi za to opcijo ...« In kakšna bo letošnja turistična sezona? Po Habjaničevem mnenju še vedno okrnjena, a ne tako zelo kot lanska. »Potniki smo se navadili, da brez dokazil žal ne bo mogoče potovati, zato to vključimo že v samo pripravo ponudbe,« je dejal.

Spet najuspešnejše društvo

Fotografsko društvo Jesenice je bilo po točkovanju Fotografske zveze Slovenije najuspešnejše društvo v letu 2019. Med desetimi najboljšimi posamezniki jih je pet iz jeseniškega društva: Aleksander Čufar, Stane Vidmar, Bogdan Bricelj, Nik Bertonec in Klemen Klemenc.

JANKO RABIČ

Fotografsko društvo Jesenice z 68 člani že desetletje sodi med najbolj uspešna društva v Sloveniji. Pred nedavnim so se razveselili novega sporočila, da so bili po točkovanju Fotografske zveze Slovenije najuspešnejše društvo tudi v letu 2019. Sistem točkovanja poteka tako, da podatke o dosežkih društev zbirajo dalj časa po iztečenem letu, zatem pa rezultate objavijo za nazaj. V letu 2019 so prepričljivo osvojili prvo mesto (23030 točk) pred drugouvrščenim fotoklubom iz Gornje Radgone (10548 točk). Med desetimi najboljšimi posamezniki jih je pet iz jeseniškega društva: Aleksander Čufar, Stane Vidmar, Bogdan Bricelj, Nik Bertonec in Klemen Klemenc. Aleksander Čufar je bil v izboru za najboljše fotografije z dvema fotografijama uvrščen na drugo in peto mesto. Za lepo mednarodno uveljavitev društva in posredno promocijo Slovenije sta lani poskrbela Aleksander Čufar in Bogdan Bricelj z obsežno predstavitev fotografij v mesečni reviji ameriške fotografske zveze PSA Journal. V koronačasu na društvu dejavnosti prilagajajo spoštovanju ukrepov, z voljo in

Predsednik Fotografskega društva Jesenice Stane Vidmar / FOTO: GORAZD KAVČIČ

tudi precej iznajdljivosti pa uresničujejo velik del zastavljenega programa. Optimistično so vstopili tudi v 2021. »Glede na ukrepe smo naredili že kar pomemben korak naprej,« pravi predsednik društva Stane Vidmar. »V razstavnem salonu Dolik smo postavili dve razstavi. Prva je bila naša tematska razstava, ki smo jo pripravili skupaj z Območno izpostavo JSKD Jesenice, druga pa je bila o alpski arhitekturi z lanskega srečanja gorenjskih fotografov. Ker je bil

salon zaprt, smo fotografije izmenoma predstavljali v izložbenem oknu in so si jih lahko ogledali mimoidoči. Zadovoljni smo tudi, da nam je lani uspelo v naši osrednji galeriji v avli Gledališča Toneta Čufarja postaviti deset od načrtovanih dvajstih razstav. Sicer imamo skupaj sedem galerij od Kranjske Gore do Žirovnice, vendar tam nismo mogli uresničiti načrtovanega. Ustanove, kjer imamo razstave, so bile dalj časa zaprte. Letos smo v avli gledališča

postavili že štiri razstave, v aprilu so bile na ogled fotografije gostujočega avtorja Borislava Milovanovića iz Bora v Srbiji z dveh potovanj po Kitajski. Na ostalih galerijah smo sedaj še malo v zaostanku, vendar upamo, da bomo kmalu lahko to nadoknadili. Seveda predvsem želimo, da bomo lahko spet imeli odprtja s kulturnimi programi in obiskovalci, kajti neposredni stik najbolj odtehta vse, kar vlagamo v našo dejavnost in pripravo razstav.«

ZANIMIVOSTI

Jeseniške dame tkejo prijateljstva

Na Facebooku se je decembra 2019 ustanovila skupina Jeseniške mamice in ženske, ki se je kasneje preimenovala v Jeseniške dame. Namenjena je ženskam z Jesenic in bližnje okolice za druženje, prodajanje, kupovanje, ozaveščanje, deljenje nasvetov in lepih ter včasih tudi težkih trenutkov.

MAŠA LIKOSAR

Zamisel o Facebook skupini Jeseniške mamice in ženske se je porodila Špeli Černe, ki je bila ob ustanovitvi sveže priseljena mamica in je želela spoznati domačinke, zlasti mame, s katerimi bi se lahko družila. Hkrati se je Černetova hotela bolje seznaniti z Jesenicami, krajem, kamor se je preselila. Skupina je zato namenjena ženskam z Jesenic in bližnje okolice za druženje, prodajanje, kupovanje, ozaveščanje, deljenje nasvetov in lepih ter včasih tudi težkih trenutkov. V letu in pol obstoja so se jim pridružile še dame z Blejske Dobrave, Kranjske Gore, Bleda, Lesc, Radovljice, Begunj na Gorenjskem, Kranja, Ljubljane in celo Beljaka. Ker pa so se v skupino kmalu vključile tudi dekleta, babice, tete in ne le mamice, se je Černetova kot administratorka junija lansko leto odločila, da

Jeseniške dame v svojo skupino vabijo vse gospe, sosede, prijateljice, sodelavke z Jesenic in okolice in pozivajo – naj se jeseniško druženje dam začne. / FOTO: ZAJEM ZASLONA

bo skupino preimenovala v Jeseniške dame. »V skupini so dobrodošle le ženske, moških žal ne sprejemamo, če-

prav dobimo tudi njihove prošnje; a ne razmišljamo, da bi naše načelo spremenile. Vsaj nekaj moramo žen-

ske imeti le zase,« je v šali dejala Černetova. Trenutno skupina združuje 1368 članic, ki med seboj

tkejo nova prijateljstva in v virtualnem pogovoru obravnavajo različne teme, predvsem pa ne manjka pozitivnih misli in hudomušnih šal. Anonimno pomagalo tudi osebi ali družini, ki potrebuje pomoč, hrano, potrebščine ali oblačila. »Kot administratorka skušam skrbeti, da je skupina čim bolj pozitivno naravnana z objavami, da se spoštujemo med seboj, ne vsiljujemo mnenj in ne žalimo, torej da se obnašamo kot dame,« je pojasnila Černetova in dodala: »V primeru, da se dame spozabijo, jih na miren in prijazen način opozorim, da v tej skupini spoštujemo vsako mnenje, četudi je še tako drugačno.« Sogovornica je še poudarila, da se skupina pogosto izkaže za koristno. »Tudi v času epidemije, posebno v popolni ustavitvi javnega življenja, ko smo bili zaprti med štirimi stenami, smo si stale ob stra-

V skupini so dobrodošle le ženske, moških žal ne sprejemamo ...

ni in se skupaj kratkočasile s kakšno igro,« je povedala in dodala: »Prednost povezovanja na socialnem omrežju je odvisna od posameznika. Vedno rada poudarim, kar je enkrat na omrežju, vedno ostane na omrežju, zato je včasih smiselno razmisliti, preden kaj objaviš in deliš s svetom.« Za zdaj Jeseniške dame še niso organizirale dogodka, kjer bi se srečale v živo, a je Černetova v skupini in kasneje tudi v živo spoznala damo, ki je sedaj njena najboljša zaupnica in prijateljica. »Vesela sem in v čast mi je, da sem ravno v skupini spoznala damo, ki mi stoji ob strani v dobrem in slabem, za kar sem ji zelo hvaležna,« je sklenila.

Ekološka semena za zdravo hrano

V projektu Semenjalnica je med kooperanti, ki že pridelujejo ekološka semena, tudi ekološka kmetija Pr' Lenč iz Javorniškega Rovta.

URŠA PETERNEL

Na Gorenjskem od leta 2018 poteka projekt Semenjalnica, ki ga sofinancira tudi Občina Jesenice. Glavni namen projekta je vzpostaviti

Projekt je doslej potekal v partnerstvu z Inštitutom Ekosemena in sedmimi občinami Zgornje Gorenjske s pomočjo evropskih sredstev. Zdaj se je zaključil, a ga bodo po besedah Nine Kobal

varstva rastlin, sodelovanje v mreži semenarn ... Želijo si vzpostaviti tudi mrežo odjemalcev, letošnja novost bo ta, da bodo začeli sodelovati z osnovnimi šolami. Ekološko semenarstvo ter ekološko pridelavo hrane bodo predstavili na šolskih učnih vrtovih. "Pomembno je, da se otroci zavedajo, da korenje ne raste v trgovini ter koliko truda in časa je treba vložiti v proces pridelave hrane. Menimo, da so otroci ključni za širjenje zavesti o pomenu varne hrane," pravi Nina Kobal. Želijo tudi izobraziti ekološke pridelovalce, kako pridelati kakovostno ekološko seme. Sedanji kooperanti, ki pridelujejo po načelih ekološkega in biodinamičnega kmetijstva, semeniijo grah in fižol, ki sta tradicionalno povezana z območjem Gorenjske. Med njimi je tudi ekološka kmetija Pr' Lenč iz Javorniškega Rovta. Semena so pakirana v posebne tulce, ki jih partnerji v projektu, tudi sodelujoče občine, razdelijo med občane. Del semen ohranijo v hranilnici za naslednje leto, del pa jih razdelijo kooperantom za ponovno setev.

Tudi letos vabijo vse vrtničarje, da v trgovini Medeni darovi v Čebelarstem centru v Lescah v mesecu maju prevzamejo darilne vrečke z ekološkimi semeni graha in fižola. Gre za grah sorte ambassador in visoki fižol sorte kloster.

lokalno pridelavo ekoloških semen in hkrati s tem ohranjati stara semena. "V Semenjalnici verjame-mo, da so lastna kakovostna ekološka semena steber prehranske varnosti in zdravega okolja. Dejstvo je, da so stare sorte semen bistveno bolj prilagojene lokalnim razmeram. Nove raziskave kažejo, da hranilna vrednost ter vsebnost vitaminov in mineralov v pridelkih iz leta v leto pada, kar znanstveniki pripisujejo prav uporabi gensko spremenjenih in hibridnih semen," poudarja Nina Kobal iz Razvojne agencije Zgornje Gorenjske.

nadaljevali, vendar v nekoliko manjšem obsegu. "Še naprej bomo ekološkim pridelovalcem semen zagotovili ustrezno svetovanje in strokovni nadzor nad pridelavo. Poskrbeli bomo za hrambo, zaščito ter odkup pridelanih ekoloških semen. Izmed pridelanih semen bomo izbrali najboljše in jih naslednje leto razdelili istim kooperantom ter ponovili postopek svetovanja, nadzora in skladiščenja," je pojasnila. Inštitut Ekosemena bo poskrbel tudi za laboratorijske analize semen, vodenje in spremljanje zdravstvenega

Najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji

Podprite lokalne zgodbe in se naročite na Gorenjski glas! Pokličite 04/201 42 41 ali pišite: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

ZANIMIVOSTI

Sudoku s končno rešitvijo

			5		8			4
5			1			3		2
7		2	6		4	1		5
	6				7		2	
2		9	8	4	1			
			2	8			1	
		5		9			3	
		7			3		9	

Sestavil: Cveto Erman

Mrežo izpolnite tako, da bodo vsaka vrstica, vsak stolpec in vsak manjši kvadrat vsebovali številke od 1 do 9. Ob pravilni rešitvi boste v označeni vrstici, če zamenjate številke s črkami (1=A, 2=I, 3=B, 4=K, 5=L, 6=T, 7=V, 8=E, 9=S), od leve proti desni prebrali rešitev, ki jo vpišite v označeno mesto v križanko. Rešitev sudokuja iz prejšnje številke je KLAPOUŠEC.

Nagrajenci križanke iz prejšnje številke

Geslo je bilo DRAGI GOSTJE KMALU NASVIDENJE. Sponzor je bila Gostilna pri Jurču na Blejski Dobravi 117a, telefon 04/587-44-11. Podarjajo pet nagrad, zakup hrane v vrednosti po 10 evrov. Nagrajenci so: **Regina Berguš**, Jesenice; **Uroš Rudolf**, Jesenice; **Zvonko Pezdirnik**, Dovje; **Ana Mali**, Moste; **Magda Pogačnik**, Jesenice. Za nagrade pokličite Gostilno pri Jurču.

Krepka zelenjavna juha

V sklopu projekta KUHAM DOMAče je Cirila Kosmač Rabič v delavski kuhinji v Kasarni na Stari Savi na Jesenicah prikazala pripravo zelenjavne enolončnice.

URŠA PETERNEL

Potrebujemo (za 4 osebe): 4 korenčke (180 gramov), en velik krompir (180 gramov), stročji fižol – domač, nizek zgodnji fižol iz skrinje (200 gramov), podzemno kolerabo (50 gramov), domač zelenjavni pripravek oz. domačo vegeto – zmleto zelenjavo v soli iz peteršilja, čebule, česna in korenja (1 žlico), če tega nimate, potrebujete 1 srednjo čebulo in 2 stroka česna, 3 žlice olja ali domačo mast, začimbe: sol, poper, majaron, šetraj, mleta kumina, timijan. Priprava: Najprej pripravimo zelenjavo. Korenje narežemo na kocke, velike slab centimeter, kolerabo na kocke, velike pol centimetra, krompir pa naribamo na strgalnik. Stročji fižol bomo sedaj vzeli iz skrinje in je že narezan na dolžino okoli 3 centimetre. Med poletno sezono pa seveda uporabimo svežega. Najprej damo na mrzlo olje ali mast narezano korenje. Ko se maščoba segreje in malo

FOTO: ŠPELA ANKELE

Zelenjavna enolončnica po receptu Cirile Kosmač Rabič

zacvrči, pražimo korenje še nekaj minut, nato pa dodamo še preostalo narezano zelenjavo. Na polnem ognju vso zelenjavo spet pražimo še nekaj minut in vseskozi mešamo. Sedaj dodamo žlico domačega zelenjavnega pripravka iz peteršilja, čebule, česna in korenja. Če tega

nimate, uporabite čebulo in česen. V tem primeru najprej podušite na olju drobno narezano čebulo, ko ta zarumeni, dodate na drobno zrezan česen. Ko česen zadiši, zalijemo s približno 1 litrom hladne vode. Sedaj dodamo 3 ščepe majarona, 1 mali ščep šetraja, za

noževo konico mlete kumine in timijana. Počakamo, da voda zavre. Pustimo rahlo vreti 8–10 minut, nato dodamo stročji fižol. Juha mora sedaj rahlo vreti še nadaljnjih 8–10 minut.

Sestavine za zdrobove žličnike: 0,25 litra mleka, ščep soli, 40 gramov masla ali olja, 100 gramov pirinega polnozrnatega zdroba (lahko uporabite bel pšenični zdrob), 2 jajci. V kozico damo mleko, sol in maslo. Ko mleko zavre, vanj zakuhamo zdrob in ga gladko razmešamo. Med mešanjem ga kuhamo še 5 minut. Malo ohladimo. Pripravljeni zdrobovi masi dodamo dve jajci in vse v gladko premešamo. Z majhno žličko oblikujemo lepe majhne žličnike in jih dodajamo vreli juhi. V nepokriti posodi jih kuhljamo 8–10 min. Še solimo in popopramo. Juhi na krožniku lahko dodamo na drobno narezan drobnjak in žlico kisle smetane.

Sponzor križanke je **BAR ZVONČEK, Robert Kogoj, s. p., Cesta Toneta Tomšiča 98a, Slovenski Javornik, telefon 031 500 105**. Ponovno so odprli vrata in vas vabijo, da jih obiščete, pridete na dobro kavico in osvežilno pijačo, klepet na varni razdalji. Za naše reševalce so pripravili pet nagrad – zapitek v vrednosti 10 evrov v Baru Zvonček. Vljudno vabljeni.

Rešitve križanke (nagradno geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do ponedeljka, 17. maja 2021, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4001 Kranj, p. p. 124, ali vrzite v naš poštni nabiralnik.

Veseli da se zopet vidimo,
BAR ZVONČEK

Kjer ste varni pred ženo in lefom :) Robert Kogoj s.p. c.T.Tomšiča 98/a, 4270 Jesenice

AVTOR: CVETO ERMAN	TUKAJ VPIŠETE REŠITEV SUDOKUJA	DOSTAVLJAČ, PREVOZNIK	TIPKA NA RAČUNAL- NIKU	SREDINA BENDŽA	JOŽICA	GLAVNI ŠTEVNIK	BAR ZVONČEK, ROBERT KOGOJ VAS VABI....	AZIJSKA DRŽAVA GL. MESTO ISLAMABAD	OSNOVNA MERA, KOLIČINA	PLIN BREZ BARVE IN VONJA, KISIK	NADZEMNI DEL REPE	1	4
BUDNO STANJE, BEDENJE		7					DINAR V JUŽNI AMERIKI					2	12
PREBIVALKA LONDONA							KRATEK GLAS					3	16
ESTONEC				ZNAČILNOST ŽARKEGA	15							4	6
NAŠ UMET- NOSTNI. ZGODOVINAR (FRANCE)						NAŠA HOKE- JISTA, (RUDI, GORAZD)	DEŠKI GLAS			6	NEKDANJA NORVEŠKA GLASBENA SKUPINA	5	7
SEZNAM STORITEV Z NAVEDBO CEN							NORDIJSKA EPSKA PRIPOVEJ GOROVJE V AZIJI-EVROPI					6	13
ILKA VAŠTE		16	SLOVESNI VOJAŠKI POZDRAV FINOMEHA- NIČARKA			5			EDI HAFNER	4		7	14
SINOV SIN							ŽENSKA PRIČESKA VRSTA SODOBNEGA PLESA			DEL LJUBLJANE		8	10
PADANJE TEKOČE VODE												3	1
VEČ INFORMACIJ TUDI NA TELEFONU 031 500 105	KRPA, ZAPLATA	DRŽAVA V PIRINEJH	NEDA ARNERIC	STRUPENA PUŠČAVSKA KACA, PURSA	Z VESELJEM VAS VABIMO, DA SE NAM PRIDRUŽITE	PETER LOVŠIN	NEKDANJI JESENIŠKI HOKEJIST (BOJAN)	IZGON, PREG- NANSTVO	GR. OTOK V EGEJSKEM MORJU VARNOSTNI SVET			10	
IME AMER. PISATELJA O DIVJEM ZAHODU, GREYA	9				PREVLEKA (ZASTARELO)						POLITIČNO ZAVETIŠČE	2	15
PREOBČU- TLJIVOST ORGANIZMA NA TUJE BEL- JAKOVINE					OTROŠKA ZABAVA						SKUPINA PODOBNIH OSEBKOV	9	13
KIRK DOUGLAS			AVA GARDNER			STANE SEVER	3		BOGINJA USODE V RIM. MITOLOŠJI ŽELEZOV OKSID			10	16
NASILNA TATVINA			GOSTIJA, SVATOVANJE	KONIČAST, BORILNI MEČ JANEZ ERŽEN				HRV. NOGOM. VRATAR (VLADIMIR) ZAČETEK ČVEKANJA		LEP MLADENIČ OREL NA GERMAN. GRBIH		11	10
MANJŠAL- NICA OD PRIJATELJ					12					PRIMORSKA JED IZ TESTENIN			
LEVI PRITOK RENA V ŠVICI		8			HENRIK TUMA			VELIKA, PROSTORNA VEŽA	1	GLASBENIK KOMIK IMITATOR (TILEN)			
SLOVARČEK:												ANAFILAKSA: preobčutljivost organizma na tuje beljakovine, SKIROS: grški otok v Egejskem morju, RASPET: nekdanji hokejist (Bojan) NARCIS: lep mladenič, PARKA: boginja usode v rimskem podzemlju, VARPA: švedska igra v metanju kamnov, OKSIGEN: kisik	

GORENJSKI GLAS

JESENIŠKE NOVICE 9 / 2021

PP. 124, 4001 KRANJ

PRIREDITVE

Dogodki od 7. do 21. maja

TOREK, 11. MAJ
E-obisk muzeja iz domačega naslanjača
www.gmj.si po 18. uri

Nastop učencev tolkal
Na Zoomu ob 18.30, Glasbena šola Jesenice

SREDA, 12. MAJ
Nastop učencev klavirja
Na Zoomu ob 18.30, Glasbena šola Jesenice

ČETRTEK, 13. MAJ
Miha Baloh, gledališki in filmski igralec, muzejska razstava
Muzej Kosova graščina, v času odprtja muzeja

E-obisk muzeja iz domačega naslanjača
www.gmj.si po 18. uri

TOREK, 18. MAJ
Ljudje sveta, mednarodna gostujoča razstava nagrajenih fotografij
Banketna dvorana v Kolpernu, v času odprtja muzeja

E-obisk muzeja iz domačega naslanjača
www.gmj.si po 18. ur

SREDA, 19. MAJ
Nastop učencev harfe
Na Zoomu ob 18.30, Glasbena šola Jesenice

ČETRTEK, 20. MAJ
E-obisk muzeja iz domačega naslanjača
www.gmj.si po 18. uri

Koncert učencev, ki zaključujejo nižjo oz. višjo stopnjo šolanja
na www.glasbenasolajesenice.si ob 18.30

Aktivnosti Mladinskega centra

ONLINE – NA SPLETU
Slikarska šola Brine Torkar;
Prijava in informacije na tel. 041/644-475, novazorainfo@gmail.com

MLADINSKI CENTER JESENICE
Od ponedeljka do petka, od 11. do 15. ure:

DNEVNI KLUB MCJ
Vsak petek in soboto ob 17. uri:

MAGIC THE GATERING druženje ob kartanju
Info: Žiga 040/912-618

Razstave

ONLINE – NA SPLETNI STRANI
Ogled razstave fotografij humanitarnega projekta »UNICEF SLOVENIJA – PUNČKE IZ CUNJ«
Lare Blažič

Virtualna razstava fotografij Punčke iz cunj Lare Blažič

MLADINSKI CENTER JESENICE
OD PONEDELJKA DO PETKA OD 9. DO 14. URE:
Ogled razstave fotografij »PORTRET 2021«

DO 16. 5. 2021
Ustvarjalci časa II, fotografsko-dokumentarna razstava ob 50-letnici
novinarske poti Janka Rabiča
Banketna dvorana v Kolpernu, Stara Sava

DO 4. 7. 2021
Ljudje sveta, mednarodna gostujoča razstava nagrajenih fotografij
Fotografskega društva Jesenice
Banketna dvorana v Kolpernu, Stara Sava

DO 31. 7. 2021
Miha Baloh, gledališki in filmski igralec, muzejska razstava
Muzej Kosova graščina

Aktivnosti centra Žarek

Dnevni center: Naj mladih ne vzgaja ulica deluje vsak dan od ponedeljka do petka. Po predhodni prijavi na telefonsko številko 030 625 298 ali e-pošto dnevni.center@drustvo-zarek.si so zaposleni otrokom in mladim na voljo za učno pomoč, individualno delo ter za kakovostno preživljanja prostega časa.

Iz policijskih zapisnikov

Telesne poškodbe v pretepu

Jeseniški policisti so obravnavali prijavo povzročitve telesnih poškodb občanu v pretepu. Po podatkih policije gre za poškodbo roke. Dejanja sta osumljena dva moška. Enega so policisti po dejanju izsledili in v zadevi vodijo postopek ter zbirajo obvestila.

Zbiranje prostovoljnih prispevkov

Na Jesenicah so policisti obravnavali prijavo zbiranja prostovoljnih prispevkov pred trgovinami, lokaciji Stara Sava in Spodnji Plavž. "Pozivamo k previdnosti pri izročanju prispevkov. Nabiralec mora imeti ustrezno dovoljenje. Goljufi so običajno tujci," opozarjajo na Policijski upravi Kranj.

Tatvina kolesa

Jeseniški policisti so obravnavali tatvino nezavarovanega kolesa iz hodnika večstanovanjske zgradbe. Gre za moško kolo znamke Kilimanjaro zelene barve.

Smrtna žrtev na avtocesti

Na gorenjski avtocesti pri Hrušici se je zgodila prometna nesreča, v kateri sta bila udeležena tovorno vozilo s priklopnikom in kombi. Kombi je trčil v zadnji del priklopnika tovrnega vozila, ki je stal. Voznik kombija, ki je bil povzročitelj nesreče, je na kraju umrl. V vozilu je bil sam. Gre za slovenskega državljana. Gre za letošnjo četrto smrtno žrtev na gorenjskih cestah. Lani so v istem obdobju umrli trije udeleženci.

Prevrnil se je na streho

Na gorenjski avtocesti med galerijo Moste in priključkom Lipce je voznik z osebnim avtomobilom med vožnjo proti Karavankam trčil v drugo vozilo in se prevrnil na streho. Povzročitelj nesreče je vozil brez vozniškega dovoljenja. Zanj je bil odrejen strokovni pregled. V nesreči je nastala samo materialna škoda. Proti vozniku poteka postopek.

Poziv k vožnji z ničelno stopnjo alkohola

Gorenjski policisti so letos ugotovili 248 voženj pod vplivom alkohola, v 44 primerih pa so bili udeleženci pozitivni na hitrem testu za prepovedane droge ali pa so preizkus odklonili. V letošnjem letu so alkoholizirani vozniki na Gorenjskem povzročili 24 prometnih nesreč. Povprečna stopnja alkohola pri njih je bila 1,23 promila. V dveh nesrečah so se udeleženci huje poškodovali, v devetih so nastale lažje poškodbe, v preostalih trinajstih nesrečah pa je nastala materialna škoda. Alkoholizirani vozniki so nesreče v polovici primerov povzročili ob neprilagojeni hitrosti vožnje, kaže statistika gorenjskih policistov. "Pozivamo k vožnji z ničelno stopnjo alkohola in k varnim dejanjem, ki so edini recept za varno udeležbo in souporabo prometnih površin za vse udeležence," so sporočili s Policijske uprave Kranj.

Spomladanska akcija Osvežite dom z Gorenjskim glasom
14 dni brezplačnega časopisa

Gorenjski glas je izredno priljubljen časopis, ki izhaja vsak torek in petek. Naročniki komaj čakajo, da ga dobijo v nabiralnik in izvedo, kaj je novega v njihovem domačem kraju in v naši regiji. Teh novic ni mogoče najti nikjer drugje!

Akcija 14 dni brezplačnega časopisa je namenjena vsem, ki Gorenjskega glasa še ne poznate ali ga kupujete v prosti prodaji. Želimo si, da bi se bralci na lastne oči prepričali, da je Gorenjski glas odličen časopis, in postali njegovi naročniki. Poleg brezplačne dostave naročnina prinaša tudi številne popuste in darilo. Če želite Gorenjski glas bolje spoznati, se lahko odločite za dvotedensko brezplačno prejemanje časopisa brez vseh obveznosti. Pišite na narocnine@g-glas.si ali pokličite na tel. št. 051 682 217 in pustite podatke za dostavo. Po preteku 14-dnevnega obdobja vam časopisa ne bomo več pošiljali, vas bomo pa poklicali, povprašali za mnenje in vam predstavili prednosti za naročnike. Pridružite se naši veliki družini naročnikov, ne bo vam žal!

V akciji ne morejo sodelovati obstoječi naročniki in tisti, ki živijo na istem naslovu kot naročnik.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski glas je najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji.

Buče vsebujejo veliko hranil, zato jih je treba čim bolj okusno izkoristiti. S pomočjo knjige, kjer je 60 receptov, se naučimo pripravljati 9 vrst buč: cukete, patišonko, čajoto, hokaido, sweet dumpling, maslenko, blukuri, sweet mamo in muškato bučo.

Število strani: 164 strani, 17 x 23 cm, trdo vezana

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

15 EUR

* poštnina

Gorenjski Glas

Prvomajska budnica spet v živo

Potem ko so jo lani zaradi razmer predvajali po zvočniku z gasilskega kombija, pa je letošnja prvomajska budnica znova potekala v živo.

JANKO RABIČ

Čeprav še vedno v drugačni izvedbi kot navadno, pa vendar prijetno, praznično in z optimističnim tonom je izzvenela letošnja prvomajska budnica Pihalnega orkestra Jesenice - Kranjska Gora. Lani so občani lahko

le poslušali koračnice orkestra, ki so donele iz zvočnikov na gasilskem vozilu. Letos so v nadaljevanju sproščanja ukrepov godbeniki spet igrali v živo, vendar v manjši zasedbi. Na sobotno praznično jutro so se razdelili v dve skupini in na desetih lokacijah z ubra-

nimi koračnicami pričarali nekaj vedrejšega vzdušja v tem drugačnem času. Prav čutiti je bilo sproščenost, da so lahko spet imeli v rokah instrument, to je bil njihov prvi javni nastop od lanskega oktobra. Vsi ljudje, ki so jih pozdravljali, so upoštevali ukrepe glede

Ena skupina godbenikov je med drugim zaigrala pred domom upokojencev na Slovenskem Javorniku ... / FOTO: JANKO RABIČ

... druga pa je budnico zaključila z nastopom pred jeseniško železniško postajo.

zbiranja, nekateri so bili kar na oknih. Na štirih lokacijah, na začetku na Hrušici pri Bregantu, pred Domom upokojencev dr. Franceta Bergelja, pri Farnem kulturnem društvu na Koroški Beli, pri Domu upokojencev Javornik - Koroška Bela in za zaključek pred planinskim domom na Pristavi v Javorniškem Rovtu, so bili deležni še posebne pozornosti s

pogostitvijo in zahvalami, da so njim in vsem v občini Jesenice polepšali praznično jutro. Na Pristavi je bilo kar nekaj nostalgije po nekdanjih velikih praznovanjih prvega maja, ki so jim udarni ton dajali prav glasbeniki. Za prevoze godbenikov so poskrbeli člani prostovoljnih gasilskih društev Hrušica in Koroška Bela. Predsednik orkestra Anton Justin je bil zadovoljen, da se

je vse tako lepo izšlo. "Bilo je veliko dela, da smo vse prilagodili veljavnim ukrepom, posebej s pridobitvijo soglasij. Tudi vaje smo imeli prilagojene, po manjših skupinah. Sedaj bolj optimistično zremo naprej, začnemo redne vaje po sekcijah do deset članov. Najbolj težko pa seveda čakamo, da bo orkester spet vadal in igral v polni zasedbi."

Igralci pogrešajo nastope in publiko

JANKO RABIČ

V Gledališču Toneta Čufarja še naprej negotovo zrejo v prihodnost. Glede na sedaj dovoljeno število obiskovalcev še vedno ni smiselno odpreti vrat in povabiti zveste publike na predstave. Igralci vedno bolj pogrešajo nastope, živ stik s publiko. To so odkrito in spontano izrazili v četrtek, 29. aprila, ko so se pridružili pobudnikom širše slovenske akcije iz Narodnega doma Maribor z apelom, da je napočil čas za odpiranje prizorišč, dvoran in za reševanje kulturnega sektorja. Ta dan so za kratek čas, simbolično pet minut pred dvanajsto, z gledaliških balkonov in teras

igralci, glasbeniki in drugi ustvarjalci pripravili kratke kulturne nastope – varno in brez kršenja odlokov. Člani igralske skupine Gledališča Toneta Čufarja so za nastop izbrali kar streho prireditvenega centra na Čufarjevem trgu. Direktorica gledališča Branka Smole je povedala, da so njihova vrata v gledališki hram zaprta že od lanskega oktobra. "V tem času nam je sicer uspelo virtualno izpeljati Čufarjeve dneve in še nekaj drugih vsebin, vendar je to slabo nadomestilo, še zdaleč ne podobno gledališču. Zato je bil nastop igralcev na strehi še bolj odločen, kar kričale so besede, da bi radi spet ustvarjali, šli na oder, med ljudi."

Pet pred dvanajsto so igralci jeseniškega gledališča nastopili kar na strehi. / FOTO: DINO MURATOVIC

Z Jesenic tudi z vlakom

V soteski Vintgar so predzadnji konec tedna v aprilu znova odprli vrata za obiskovalce. Jeseniška občina bo na parkirišču na Blejski Dobravi vzpostavila nov sistem zaračunavanja parkirnine.

MATEJA RANT

Pred začetkom nove turistične sezone v Vintgarju so v Turističnem društvu Gorje poskrbeli, da je soteska znova urejena in predvsem varna za obiskovalce. Po besedah strokovnega vodje Turističnega društva Gorje Tomaža Breganta so na novo uredili kar dve tretjini podestov, saj so jih nekaj uničili tudi ob urejanju brežin na obeh straneh soteske. Brežini sta namreč po žledu in napadu podlubnika ogoleli, ostala so suha smrekova drevesa, ki so predstavljala veliko grožnjo za obiskovalce, erozijo pa je še povečalo jesensko deževje in velike količine snega. Zato so sprožili plazove in poskrbeli za sanacijo pobočja, da je soteska spet varna za obisk. Tudi v letošnji sezoni režim obiskovanja v soteski ostaja enak kot lani, in sicer enosmerni ogled z vstopno točko v Podhomu, za vrnitev na izhodišče pa so urejene okoliške pohodne poti, ki so tudi ustrezno označene. Dostop do soteske je možen tudi z jeseniške strani, kjer

V soteski Vintgar so predzadnji konec tedna v aprilu znova odprli vrata za obiskovalce. / FOTO: TINA DOKL

je obiskovalcem soteske namenjeno parkirišče na Blejski Dobravi. Zato bodo na tem parkirišču po besedah jeseniškega župana Blaža Račiča vzpostavili sistem zaračunavanja parkirnine, ki bo začel delovati sredi junija oziroma do začetka

poletne turistične sezone. Ob tem je poudaril, da bo parkirišče v prvi vrsti še vedno namenjeno njihovim občanom ob obisku pokopališča, zato bo uro in pol mogoče parkirati brezplačno, tisti, ki bodo ostali dlje, med njimi so tudi obiskoval-

ci soteske, pa bodo za celodnevno parkiranje odšteli pet evrov, podobno kot na gorjanski strani. "S tem, da obiskovalcem ponudimo možnost parkiranja, se pridružujemo aktivnostim v zaledju soteske Vintgar, saj se zavedamo, kakšen pritisk je bil v preteklih letih na tem območju na vse prometne površine, tudi parkirne." Bregant je omenil še letošnjo novost, ki jo pripravljajo Slovenske železnice, in sicer uvajajo dva dodatna vlaka na relaciji Jesenice-Bohinjska Bistrica, ki ju bodo lahko uporabljali tudi obiskovalci soteske Vintgar. "V nadaljevanju pa si želimo, da bi v prihodnosti mogoče uredili tudi neko vsaj improvizirano železniško postajo v neposredni bližini Šuma." Sotesko je za zdaj mogoče obiskati med 9. do 16. uro, ob koncu tedna do 17. ure, če bo treba, pa bodo odpiralni čas podaljšali, je pojasnil Bregant, ki obisk svetuje v jutranjih in pozno popoldanskih urah, da bi se tako izognili velikim obremenitvam ob konicah, ki so običajno med 11. in 14. uro.